...ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...рят-Монголой ҮНЭН

...Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно ...дэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

...) | 1955 оной сентябриин 3, суббото | Сэн 20 мүнгэн.

УРГАСА ХУРЯАЛГАДА БҮХЫ ХҮСЭЕЭ ЭЛСҮҮЛЭЕ!

✽ Комбайн, машинануудые түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлгэхэ. ✽ Ток дээрэ тарая сэбэрлэлгые удааруулхагүй. ✽ Кукурузын ногоон эшэ намаануудаар силос даралгые түргэдхэхэ. ✽ Мүнөө үедэ эрэгтэй ба эмэгтэй бүхы колхозникууд хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха ёһотой

☆ ☆ ☆

...Научно-гэгээрэлэй ...лмэриие һайжаруулха

...ые коммунистическээр ...лэ хэрэгтэ, манай ороной ...хэ ба культурна ажабай-...ическэ болон научна эр-...үүлхэ Бүхэсоюзна общества үүргэ дүүргэнэ. Эрдэм ба культурын элитэ ехэ ...агшад, эрдэм ухаанай ...бариинуудта ажалладаг эр-...эхэлтэй мэргэжэлтэд об-...худэлмэридэ эдэбхитэйгээр ...сана. Мүн промышленнос-...спортын, хүдөө ажахын ...тус обществын ябуулдаг ...ада хабаадалсадаг юм.

...ческэ ба научна эрдэм дэл-...обществын ажал-ябуулгые ...нитын дунда партиин ...деологическа хүдэлмэриин ...участок мүн гэжэ тоолодог ...манай партиин Центральна ...обществын ажал-ябуулгада ...ал табидаг, тэрэнэй хүдэл-...аг үргэлжэ хүтэлбэрилхэ, ...ябуулдаг лекционно про-... удхыень дээшэлүүл-...ыень һайжаруулжа байха ...агуудтахи партиина орга-...юдэг байна.

...ческэ ба научна эрдэм дэл-... Бүхэсоюзна обществын ...голой отделениин хүдэл-...ай асуудал КПСС-эй обко-...енум дээрэ зүбшэн хэлсэг-...тийна хүтэлбэрилгын шан-...эсэтэ һүүлэй 3 һара соо ... Бурят-Монголой отделе-...элмэри зарим тэды һайжа-...оной түрүүшын хахад соо ...й энэ үетэй сасуулхада ...гөөр уншагдаһан лекци-... хоёр дахин олон болоо. ...о хүдөөдэ уншагдаһан лек-...тоо нилээд олошороо. Нуу-...ектори июнь һараһаа эм-..., Закаменай, Ториин, Зэ-...рын, Мухаршэбэрэй, Тар-... аймагай МТС, совхоз, ...аар ябажа, научно-атеис-...эмээр олон лекцинүүдые ...һонирхолтой научно-попу-...офильмнүүдые харуулһан

...элэй талааршье хүдэлмэри ...обществын шэнэ отделени-...одской, Пригороднэ, Же-...ожно районуудта эмхидхэг-...үе соо 200 гаран хүнүүд об-... гэшүүд болгон абтаа. Гэ-...билэдые һэлгэлгэ дүүрэжэ, ...дай отделенинүүдэй хүдэл-...и гуримтай боложо байна. ... Заиграйн, Прибайкаль-...гын айкомууд обществын ...ай отделенинүүдые һайн ...эй кадрнуудаар бэхижүү-

... обществын Бурят-Монго-...елениин, тэрэнэй аймагууд-...онуудтахи отделенинүүдэй ...идэ ехэхэн дутагдалнууд ...ан зандаа.

...оторoo болоожо байһан ...дһэ, республикынгаа ажа-...аа, хүн зоной ургажа бай-...тическэ болон культурна ...дһээ обществын Бурят-...й отделениин ябуулдаг лек-... пропаганда гээгдэнэ. Энэ ...энэй хүдэлмэридэхи гол ду-...болоно.

...листическэ промышлен-... экономикын гол шухала ...удаар, арадуудай хани ба-... социалистическэ интерна-ционализм тухай, республикын түрүү предприяти, колхоз, МТС-үүдэй болон үйлэдбэриин түрүүшүүлэй, түрүү һаалишадай, малшадай, хонишодой дүй дүршэл тухай лекцинүүд зохёогдоногүй. Илангаяа бурят хэлэн дээрэ лекци бэшэхэ ба уншаха хэрэг хангалтагүйгөөр табигданхай. Партийна гэгээрэлэй сетьдэ һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхэ ойртоод байбашье һаа, КПСС-эй түүхэ ба теорёор, марксистско-ленинскэ экономическа теорёор, философёор уншагдаха лекцинүүдэй даалгагдахаһаа байтагай, тематикань һая тодорхойлогдожо байна.

Эдэ дутагдалнууд юун дээрэһээ гаранаб гэхэдэ, зарим партийна комитедүүд обществын ябуулдаг хүдэлмэриие урда тээ тооногүй. Иимэ байдал Курумканай, Кударын, Закаменай, Ториин аймагуудта, Забушкин городто үзэгдэнэ. Партиин зарим айкомууд пленум татажа, обществын хүдэлмэри һайжаруулха гэжэ шиидхэбэри абаад, абаһан шиидхэбэриеэ эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа, бодото дээрэнь бэелүүлнэгүй. Мүн обществын Бурят-Монголой отделениин правлени, тэрэнэй президиум партийна органуудай шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар бүхы шухала хэмжээнүүдые абанагүй. Обществын гэшүүдэй эдэбхи бага зандаа. Тэдэнэй олонхинь лекци уншанагүй. Секцинүүдынь хүдэлжэ һайнаар захалаадүй.

Промышленность болон хүдөө ажахыгаа хурдан түргөөр саашадань хүгжөөхэ талаар Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын табяад байһан зорилгонуудые советскэ арадай шэн габьяата ажалаараа бэелүүлжэ байһан мүнөө үедэ политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын үүргэ бүри ехэ болоо. Обществын гэшүүд лекционно пропагандаяа бүри һайжаруулжа, промышленность, хүдөө ажахыда, арадай ажахын бусад бүхы һалбаринуудта наукын туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлгэдэ ба үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгэдэ туһалха, ажалшадай политическэ эрдэм мэдэрэлые дээшэлүүлжэ, тэдэнэй зохёон байгуулхы эдэбхи хэшээлые хүгжөөлгэдэ туһалха ёһотой.

Обществын хүдэлмэридэ хабаадаха гээшэ партийна, ниитын даалгабари дүүргэһэн шухала хэрэг гэжэ обществын гэшүүн бүхэн мэдэржэ, өөрынгөө энэ хүндэтэ уялгые дүүргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха ёһотой.

Лекцинүүдэй шанарые эрид һайжаруулха хэрэгтэй. Удха түгэлдэр лекци уншадаг болгохын тулада лекторнүүдые шэлэн ололгодо шухала анхарал хандуулагдаха зэргэтэй.

Партиин ЦК-гэй январска, июльскэ Пленумүүдэй болон СССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сессиин шиидхэбэринүүдые, Коммунистическэ партиин түүхэ болон теориие, советскэ патриотизмые, социалистическэ интернационализмые тайлбарилгада, научно-техническэ эрдэмые, научна атеизмын асуудалнуудые, түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлгэдэ онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой. Мүн научна элидхэлнүүдые, научно-үйлэдбэриин конференцинүүдые, консультацинуудые олоор үнгэргэхэ шухала.

...етнамай Демократическа Республикын Президент ба Премьер-Министр нүхэр ХО ШИ МИНДЭ

...етнамай Демократическа Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр нүхэр ФАМ ВАН ДОНГДО

ХАНОЙ.

...намай бэеэ даанхай байдалтай болоһоор 10 жэлэй ойн гүйсэһэн-...рамдуулан, Таниие ба Танаар дамжуулан вьетнамска арадые ...абди. Экономикоёо, культураяа ба ажалшадайнгаа материальна ...айн байдалые хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ шэнэ шэнэ амжалтануу-...ахыень вьетнамска арадта хүсэнэбди.

...вскэ зүблөөнэй үндэһөөр бүхы вьетнамска арадай аша туһын ...роноо нэгэдүүлхэ ябадалда шэглүүлэгдэһэн политикые эрид шууд ...эйгээр саашадаашье ябуулха бэзэ гэжэ Вьетнамай Демократи-...Республикын Правительствода ба оронойнь бүхы демократическа ...нуудта найдажа байһанаа мэдүүлнэбди.

...ай оронуудай хоорондохи хани барисаата харилсаанууд вьетнам-...ветскэ арадуудай аша туһын тулада, Азида ба бүхы дэлхэй дээрэ ...эб найрамдал сахихын тулада саашадаашье улам бэхижэжэ ба ... байха бэзэ гэжэ этигэнэбди.

...й Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **К. ВОРОШИЛОВ.**

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. БУЛГАНИН.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. МОЛОТОВ.

...ва, 1955 оной сентябриин 1.

☆

Кукурузын гектар бүриһөө 300—400 центнер ногоон эшэ намаануудые, 15—20 центнер буурсагуудые хуряана

ПЕТРОПАВЛОВКА, (Телефоноор абтаба). **Үнгэрэгшэ хабартаа Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозойхид Үшөөтэйн МТС-эй механизаторнуудтай хамтадаа оролдосотойгоор ажаллажа, 400 гектар дээрэ кукуруза тариһан юм. Зундаа ряд хоорондын элдүүрилгэ һайнаар хэгдэжэ байһанай ашаар кукурузын баян ургаса ургуулагдаа. Лапшинова гэжэ нютагта тракторист Андрей Ефимовэй зундаа 3 дахин элдүүрилгэ хэһэн участок дээрэ илангаяа һайн ургаса ургуулагдаба. Эндэхи 112 гектар дээрэ кукурузын эшэнүүд 3 метр тухай үндэртэй болотороо ургаһан, эшэ бүхэндэнь 3—4 буурсагууд бии болоһон байна. Тиин һүүлэй үдэрнүүдтэ Тихон Вершининэй хүтэлбэрилдэг звеногойхид буурсагуудыень түрүүн суглуулжа абаад, һүүлдэ ногоон эшэ намаануудыень сабшажа, силос даража захалба. Эндэхи зуу гаран гектарай га бүриһөө 300—400 центнер ногоон эшэ намаанууд, 15—20 центнер, зарим участогуудта 30 центнер хүрэтэр кукурузын буурсагууд хуряагдана.**

Һүүлэй мэдээгээр колхоздо кукурузын ногоон эшэ намаануудаар 500 гаран тонно силос дарагдаа. Звеногойхидто партиин ба комсомолой айкомуудай, аймагай газетын редакциин коллективүүд, мүн һургуулиин үхибүүд буурсагуудые хуряалгадань ехэхэн туһаламжа хүргэнэ. Силос дараха хүдэлмэридэ үдэр бүри 70-аад хүн гарана.

Г. Дармаев, Үшөөтэйн МТС-эй партийна организациин секретарь.

Республикын аймагуудта тарая хуряалгын ябаса тухай 1955 оной августын 31-нэй мэдээн

Аймагууд	Ороoһото культурануудые хуряалга (процентээр)	Кукуруза хуряалга (гектараар)
Иволгын	45,5	745
Тарбагатайн	36,2	1154
Сэлэнгын	33,5	1336
Кударын	33,2	983
Заиграйн	32,6	1028
Прибайкальска	32,3	638
Бичурын	30,5	1663
Курумканай	30,1	816
Баргажанай	29,7	645
Кабанскын	25,5	321
Мухаршэбэрэй	24,5	1653
Кяхтын	21,8	548
Байкало-Кударын	20,4	1288
Түнхэнэй	13,2	747
Зэдын	11,9	910
Закаменай	9,6	356
Яруунын	5,9	330
Ториин	5,3	870
Хориин	3,0	1110
Хэжэнгын	2,3	1056

Тарая хуряалгые түргэдхэхэ

Баргажанай колхозууд мүнөө жэлдэ 11180 гектар ороoһото культурануудые хуряаха юм. Энээнэй 50 шахуу процентнь Хүнтэйн талада байна. Энэ үндэр газарай тарян эртэ эдеэшэдэг гэжэ аймагай партийна, советскэ организацинуудай, колхозуудай болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ һайса мэдээжэ. Теэд августын 10-даар эндэхи тарянай жэгдэрэн эдеэшээд байхада Куйтунска МТС-эй харьяата Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Цыбенов), Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Р. Санжеев), Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Е. Устинов) тарая хуряалгада бэлэн бэшэ байшоо. Эдэ колхозуудай нэгэниншье тогуудаа бэлэдхээгүй, тарая сэбэрлэхэ машинануудаа заһабарилжа тодхоогүй, комбайнова агрегадуудта хүдэлмэрилхэ хүнүүдээ томилоодүй байгаа. Иимэ шалтагаанууд дээрэһээ эдэ колхозууд хуряалга эхилхээр болоһон хойно 4—5 үдэр соо ганса бэлэдхэлэй хүдэлмэреэр тухашаржа, тарая хуряалгые ехээр хожомдуулһан байна. Эдэ колхозууд тарая хуряалгаяа эхилһээр 10 гара хонобо. Гэбэшье, энэ саг соо өөдтэй юумэ хэбэгүй. Августын 25-най мэдээгээр, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Хүнтэйн таряалангай полиин 1400 гектар ороoһото культурануудай тарилгаһаа оройдоо 330 гектарынь, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой 1996 гектарһаа 475 гектарынь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой 1708 гектарһаа 360 гектарынь хуряагдаһан байна. Эдэ колхозуудай полинууд дээрэ хамта 10 комбайнова агрегат хүдэлмэрилжэ, 10 үдэрэй туршада 1165 гектар тарая хуряаһан байна. Тиихэдэ агрегат бүхэн үдэртөө дунда зэргээр 11,6 гектар тарая хуряаһан болоно.

Комбайнуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха арга боломжо бии гү? Тиимэ арга боломжо яһала бии гэжэ түрүү комбайнернуудай ажал харуулна. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг комбайнер Бадма Будаев «Сталинец-6» комбайнаар үдэртөө 32 гектар хүрэтэр хуряажа, 10 гаран центнер тарая гектар бүриһөө сохино. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг комбайнер Мунко Дабаев 25 гектар хүрэтэр, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг комбайнер Ц. Доржиев 20 гаран гектар тарая үдэр бүри хуряана. Гэбэшье, бүхы агрегадууд иимэ үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлнэгүй. Нэгэ зарим комбайнууд, жэшээнь, Дадуевай, Очировай, Балагановай агрегадууд тарая хуряалгын эхилхэһээ хойшо оройдоо 30—84 гектар хуряаһан байна. Мүн нэгэшье гектар хуряагаагүй агрегат бии. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг комбайнер Толстихин «Коммунар» комбайнаар августын 19-дэ таряалангай полидо гаража, нэгэ дахин тойроод лэ эбдэрһэнһээ хойшо мүнөө хүрэтэр амаржа байна. Энээн тухай МТС-эй директор нүхэр Сабылин, главна инженер нүхэр Анисимов, участково механик нүхэр Гарин гэгшэд һайн мэдэжэ байгаад, ямаршье хэмжээ абанагүй. Тэдэнэр шэнэ радиатор оложо, энэ комбайнда табихабди гэдэг, геэд тэрэнь мүнөөшье болотор бүтэнэгүй. Энэ бүхы баримтанууд хадаа Куйтунска МТС-эй, тэрэнэй харьяата колхозуудай техникын хүсые тон муугаар ашаглажа байһаниие элеэр гэршэлнэ.

Техникые бүтээсэгүйгөөр ашаглаһанай гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, эндэхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд комбайнова агрегадуудые туһалбариин хүдэлмэришэдөөр хүсэд хангаагүй байгаа. Энэ хэлэгдэһэниие иимэ нэгэ баримта һайнаар гэршэлнэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг Эрдэни Балгановай комбайн туһалбариин хүдэлмэришэдөөр бүридхэгдөөгүй дээрэһээ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ абаашагдаһан байна. Тиин тэрэ комбайн ошохо ерэхэдээ хоёр үдэр гээһэн байгаа.

Иимэ баримтанууд бусадшье колхозуудта ушарна.

Мүнөө жэлдэ түрүүшынхеэ хүдэлмэрилжэ байһан комбайнернууд олон. Эдэнэр дүй дүршэл багатай байжа, комбайнайнгаа багаханаар эбдэрхэдэ түргэн заһабарилжа шадангүй, удаан һаатана. Теэд МТС-эй инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд залуу комбайнернуудта бодото туһаламжа үзүүлнэгүй.

Августын 25-най мэдээгээр, Хүнтэйн талада үшөө 3939 гектар ороoһото культуранууд хуряагдаха байна. Энэ талмайн тарян жэгдэ эдеэшэнхэй. Зарим участогуудта, жэшээнь, Шинагалжан гэжэ газарта Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой 600 шахуу гектар овёс үнинэй хуряагдаха байһан аад, мүнөө болотор хуряагдажа эхилээгүй, айража захалаа.

Эндэхи зарим колхозууд таряагаа саг сооньсэбэрлэнгүй ток дээрэ удаан байлгана. Жэшээнь, «Сталинай нэрэмжэтэ колхоз хуряалгаяа августын 14-дэ эхилһэн байна. Тиигэһээр 10 хоногой үнгэрөөд байхада, сталинайхид нэгэшье центнер үрэһэ амбаартаа хаагаагүй байхаһаа гадна, гүрэндэ тарая тушаалгые нобшо унжагайгаар ябуулна. Августын 25-най мэдээгээр, тус колхоз арай гэжэ 300 шахуу центнер ороoһо гүрэндэ тушаагаа. 10 хоногой туршада 4 комбайнаар сохиһон таряаниинь хаана юм гэжэ асуухаар болоно. Тус колхозой механизированнэ ток дээрэ 3000-һаа үлүүтэй центнер тарян сэбэрлэгдээгүй хэбтэнэ. Юундэ игэжэ таряагаа ток дээрээ суглуулжа байнаб гэхэдэ, тус колхоз тарая хуряалгын эхилхэдэ тогоо бэлэдхээгүй байшоо. Тэндэнь ороoһо сэбэрлэхэ, хатааха элдэб механизмууд: «ВИСХОМ», зернопульт, «ОС-1» заһабарилагдажа тодхогдоогүй байгаа. Мүнөөшье болотор тэдэнэй олонхинь хүдэлмэрилнэгүй. Харин энэ механизировалэгдэһэн ток дээрэнь гансахан зернопульт хүдэлгэгдэжэ байна.

Игэжэ механизмуудые муугаар ашаглажа байхаһаа гадна, тус колхозой ток дээрэ ажалай эмхидхэл һула. Тэндэ нилээд олон хүн хүдэлмэрилнэ, гэбэшье, горьтой юумэ хэнэгүй. Үдэртөө нэгэ хэдэн центнер ороoһо сэбэрлэдэг, сугларһан обоо ороoһоёо хатаагаа, һалхитуулаа болоод лэ сагаа үнгэргэнэ. Тиихэһээ байтагай «Заготзерногой» пунктда ороoһо тушаахадаа, нэгэ автомашинада ашаа тээгшээр аяар 10 хүн ябалсана.

Механизированнэ тогой бэлэдхэгдээгүй, тэндэхи ажалай һулаар эмхидхэгдэжэ байһанда эгээл түрүүн таряанажалай бригадын бригадир нүхэр Бурхинов зэмэтэй. Гэбэшье, механизированнэ ток колхозой конторотой зэргэлээд байдаг юм. Теэд энэ конторо соо һууһан хүтэлбэрилэгшэд (түрүүлэгшэ нүхэр Санжеев) юу харанаб?

Хэрбээ дурсагдаһан колхозууд хүдэлмэреэ иимэшүүгээр ябуулжа байгаа һаа, тарая хуряалгаяа үшөө 20-ёод хоногто унжагайруулжа, ургасаяа ехээр гээлтэдэ оруулха байна.

Тарая хуряалга дээрэ иимэ байдалай тохёолдоод байхада, колхозуудайшье, МТС-эйшье хүтэлбэрилэгшэд үшөөл һанаа амархан һууна. Эдэнэр тарая хуряалга дээрэ бүхы хүсэеэ элсүүлжэ, машина техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, энэ тон харюусалгатай хүдэлмэриие богони болзор соо дүүргэхын түлөө бодото хэмжээ абанагүй.

Тарая хуряалга дээрэ тохёолдоһон байдалые партиин айком, аймгүйсэдком мэдэнэгүй гэжэ хэлэхээр бэшэ. Теэд, юундэшьеб, тэдэнэр колхозуудай ба МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ хэнэгүй, баһал һанаа амар һууна.

О. Раднаев, манай корреспондент.

Кукурузаая хуряажа дүүргэбэ

Энэ жэлдэ Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз үргэлжэ ехэ полинууд дээрэ кукуруза тарижа, муу бэшэ ургаса ургуулаа. Зундаа ряд хоорондын элдүүрилгэ һайнаар хэгдэжэ байһанай ашаар гектар бүриһөө 150—200 центнер силостэ оруулагдаха ногоон эшэ намаанууд хуряагдаба. Таряанажалай 4-дэхи бригадын Алексей Трусовой хүтэлбэрилдэг звеногойхид 25 гектар талмайн га бүриһөө 200—300 центнер ногоон эшэ намаануудые хуряажа, силос болгон дараба. Харин нэгэ гектар туршалгын участок дээрэһээ 600 центнер ногоон эшэ намаанууд, 20-ёод центнер буурсагууд хуряагдаа.

Мүн тэрэшэлэн таряанажалай нэгэдэхи, гурбадахи бригадануудта кукурузын муу бэшэ ургаса ургуулагдажа хуряагдаба.

Шанар һайнтайгаар баригдаһан траншейнүүд соо кукурузын ногоон эшэ намаанууд силос болгогдон дарагдаа. Кукурузын бүхы полинууд оройдоол 4 үдэрэй турша соо хуряагдажа, 330 гаран тонно шанар һайнтай силос дарагдаба.

Г. Власов.

Советско-Югославска экономическа хэлсээнүүд тухай

Югославиин Арадай Федеративна Республикын Союзна гүйсэдхэхы вечын Түрүүлэгшын Орлогшо Светозар Букманович-Темпо түрүүтэй Югославиин Арадай Федеративна Республикын Правительствын экономическа делегациин ба Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян түрүүтэй Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительствын экономическа делегациин хоорондо Москвада августын 23-һаа сентябриин 1 хүрэтэр хэлсээнүүд хэгдэһэн байна.

Эд бараа андалдан абалсаха ба экономическа талаар харилсан ажаллаха тухай асуудалнууд, мүн тэрэшэлэн Югославиин Арадай Федеративна Республикын ба Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай хоорондохи үни удаан саг соо харилсан ажаллалгын перспективэнүүд тухай асуудалнууд хэлсээнүүдэй үедэ хаража үзэгдэбэ.

Манай оронуудай хоорондохи экономическа холбоо барисаае улам үргэдхэхэ арга боломжонууд бүримүһэн бии гэжэ тоолоһон ба иимэ холбоо барисаа үргэдхэхэдэ али али таладамнай ашаг туһатай гэжэ тоолоһон энэ хоёр делегаци экономическа харилсан ажаллалгые саашадань үргэдхэхэ гэжэ хэлсэбэ. Энэ хадаа уласхоорондын экономическа харилсан ажаллалгые бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһа нэмэри болохо байна гэжэ тэдэнэр тоолоно.

Эд бараа андалдан абалсаха тухай, хоёр оронуудта шухала хэрэгтэй эд бараа андалдан абалсаха удаан болзорой хэлсээ баталха тухай асуудалнууд, мүн тэрэшэлэн мүнгэнэй-кредитнэ асуудалнууд хэлсээнүүдэй үедэ хаража үзэгдэбэ.

Бэе бэеэ ойлголсолгын оршон байдалда, мүн экономическа харилсан ажаллалга гээшэ алишье орондомнай ашаг туһатай байха зэргэтэй гэһэн эрмэлзэлгэтэйгээр эдэ хэлсээнүүд хэгдэбэ.

Ойрын 3 жэлэй турша дотор жэлэй 70 миллион доллар сэнтэй эд бараа андалдан абалсажа байха гэжэ хэлсэгдэбэ. Саашанхи жэлнүүдтэ энэ хэмжээе ехэдхэхын тула хоёр оронууд оролдохо байна. Энэ жэлэй январиин 5-да Москвада баталагдаһан худалдаа наймаа хэхэ тухай хэлсээнэй ёһоор эд бараа андалдан абалсаха тухай зохихо протокол бэшэгдэхэ юм.

Югославиин Арадай Федеративна Республикын хэрэглэдэг эд товарнуудые (шулуун нүүрһэ, нефть, хлопок ба бусад), Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай хэрэглэдэг эд товарнуудые (боксидууд, улһа, туулга, тамхи ба бусад) удаан болзороор андалдан абалсажа байха тухай хэлсээн туйлагдаба.

Техническэ талаар харилсан ажаллалга тухай ба Югославиин Арадай Федеративна Республикын ба Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай хоорондо дүй дүршэлөө андалдан абалсаха тухай ойрын саг соо хэлсээ баталха гэжэ хоёр делегацинуud зүбшөөбэ. Тэрэ хэлсээ хадаа хоёр оронуудай хуули ёһые эбдэнгүйгөөр тэдэнэй предприятинууд ба организацинуудай хоорондохи харилсан ажаллалгые, экономическа талаар туйлаһан дүй дүршэлөө ба техническэ туйлалтануудаа андалдан абалсаха ябадалые гуримшуулха юм. Тэрэ тоодо лицензиин ба техническэ документациин асуудалнууд оролсохо байна. Иимэ харилсан ажаллалгые хүгжөөхэ зорилготойгоор тусхай фонд бии болгогдохо юм. Хоёр оронууд тэрэ фондdo тогтоогдоһон хэмжээнэй түлбэри оруулжа байха юм.

Удаан саг соо харилсан ажаллаха тухай хоёр делегацинууд һанамжануудаа хөөрэлдэбэ. СССР-һээ Югославида эльгээгдэжэ байгаа түүхэй эдүүдэй үнэ сэнгые түлэхынь тулада Югославида 3 жэлэй болзороор 54 миллион доллар урьһаар үгэхэ тухай хэлсээе 1956 оной январьда баталха гэжэ зүбшөөгдэбэ; жэлдээ 250 мянган тонно үйлэдбэрилхэ хүсэтэй суперфосфатна заводые, жэл соогоо 220 мянган тонно үйлэдбэрилхэ хүсэтэй азотнотукова заводые бариха зорилготойгоор хэгдэхэ проектнэ хүдэлмэринүүдые, зэбсэг түхеэрэлгэнүүдэй ба зарим материалнуудай үнэ сэнгые түлэхынь тулада Югославида урьһаламжа үгэхэ тухай хэлсээн баталагдаха юм; ФНРЮ-гэй Арадай Банкын 2—3 жэлэй турша дотор хэрэглэхынь тула Советскэ Союз Югославида валютаар гү, али алтаар 30 миллион доллар урьһаар үгэхэ тухай хэлсээн мүн тиихэдэ баталагдаха байна.

Дээрэ хэлэгдэһэн урьһаламжа арбан жэлэй турша дотор бусаагдахаар, жэлэй хоёр процент түлбэритэйгээр баталагдаха байна.

Бусад промышленна предприятинуудаар компенсационно инвестиционно хэлсээ баталха арга боломжонууд тухай тэндэ мүн лэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Ядерна хүсые амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар харилсан ажаллаха арга боломжонууд тухай хоёр делегацинууд һанамжаяа хэлсэбэ.

Москва город,
1955 оной сентябриин 1.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ ажалладаг Селендумын МТС-эй нэгэдэхи тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Дансорунов) урда жэлнүүдтэ түрүү бригадануудай тоодо ябалсадаг байһан юм. Эндэ эршэтэ ажалаараа суурхаһан эрхим механизаторнуудшье олон байгаа. Тэдэнэй дундаһаа нүхэд Цыретор Жамсуев, Филипп Рябов ба бусад үнгэрһэн жэлдэ Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаһан юм. Гэбэшье, эдэ нүхэдэй дүй дуршэлые бүхы механизаторнуудай шадабари болгохо талаар эмхидхэлэй ба ойлгууламжын хүдэлмэри һулаар ябуулагдаһан байна.

Эндэ хабарай тарилгаһаа эхилээд мүнөө болотор нэгэшье лекци, элидхэл болон политическэ темээр хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөөгүй. Трактористнуудта КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй ба СССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сессиин шиидхэбэринүүдые тайлбарилан ойлгуулха талаар өөдтэй юумэ хэгдэнэгүй.

Энэ бригадада социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдэнэгүй. Жэлэй эхилһэнһээ хойшо хэды ажалта үдэр олоһоноо олонхи трактористнууд мэдэнэгүй. Ажалай журам ба тоо бүридхэл тон муугаар табигданхай. Трактористнуудай хэһэн ажалай дүнгүүд үдэр бүри гаргагдадаггүй, механизаторнууд хэды шэнээн юумэ хэһэнээ мэдэдэггүй байна. «Дайшалхы хуудаһанууд» ба «Молнинууд» гаргагданагүй.

Эндэхи полевой стан улаан булантай гэжэ нэрэтэй юм. Теэд, тэндэнь радио, шатар, домино, газетэ, журнал гэхэ мэтын зүйлнүүд байдаггүй.

Эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэриин һуладхагдаһан дээрэһээ тус бригада ехэ гээгдэлдэ оробо. Жэлэйнгээ түсэбые энэ бригада арайхан гэжэ 63,5 процент дүүргэжэ, условно трактор бүхэнөөр 370 гектар хахалба. Эндэ пар хахалалга бүришье муу. Түсэбэй ёһоор 600 гектарай орондо 366 гектарта пар хахалагдаа, нэгэшье гектарта культиваци хэгдээгүй.

Мүнөө малдаа тэжээл бэлэдхэлэй үедэ эндэхи механизаторнууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Түсэбэй ёһоор 1800 гектар сабшаха байһан аад, мүнөө оройдоо 700 гаран гектар сабшаад, тэрэнэйнгээ миил 490 гектарынь тармаба. Мүн таряа хуряалгын үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулагдаһан зандаа.

Селендумын МТС-эй партийна эхин организаци (секретаринь нүхэр Бардонов) иимэ муу байдалые хаража байгаад, тэрээнние һайжаруулхын талаар ямаршье хэмжээ абанагүй. Саашадаа энэ бригадын механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэри һайжаруулха, партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе толгойлон, механизаторнуудай ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ шухала байна.

Д. Ироев.

Агитаторнууд хөөрэлдөө үнгэргэнэ

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой Ярууна партийна эхин организациин агитколлектив колхознигууд, механизаторнууд болон малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна. Тэдэнэр партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй болон СССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сессиин шиидхэбэринүүдые ажалшадта гүнзэгыгөөр ойлгуулжа, ажахыгаа саашадань хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэнь туһална.

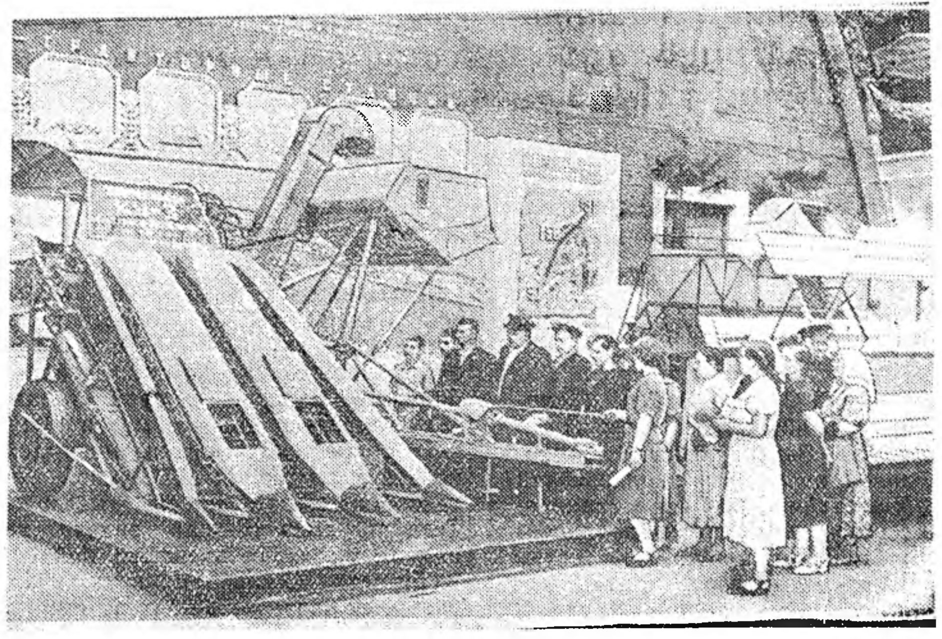
Олонхи агитаторнууд ажалдаа һайнаар хандадаг, колхозно үйлэдбэриин түрүүшүүл юм. Колхозой комсомольско организациин зууршалгаар малажал дээрэ хүдэлмэрилхөөр эльгээгдэһэн комсомолканууд Ханда Будаева, Норжима Самбуева гэгшэд ажалдаа һайн жэшээ харуулхаһаа гадна, эрхим агитаторнууд юм. Тэдэнэр малшадай дунда хөөрэлдөө хэнэ, газетэ уншалга эмхидхэнэ. Агитаторнууд малшадта парти, правительствын тогтоолнуудые ойлгуулжа үгэхэ зуураа, ниитынгээ малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын тулада һаалишад, мал адуулагшад бүхэн юу хэхэ, ямар арга хэрэглэхэ зэргэтэйб гэжэ заажа үгэдэг. Тэдэнэр хөөрэлдөө хэхынгээ урда тээ хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэ хандажа зүбшөөл, заабари абадаг юм.

Тарянажалай бригадануудта ажалладаг колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхын тулада коммунистнууд М. Минеев, З. Будаев, Б. Цыбенов, В. Минеев болон бусад томилогдоһон байна. Тэдэнэр мүнөө агитационно хүдэлмэреэ үргэнөөр ябуулна. Колхозой комсомольско организациин секретарь нүхэр М. Белобородов бригадануудаар ябажа, хөөрэлдөө үнгэргэнэ, газетэ уншажа үгэнэ.

Колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһанай ашаар таряа хуряалгын ба тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд һайнаар ябажа байнхай.

Ц. Намжилов.

Ярууна.

Москва. Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ. Кукурузые хуряаха хүдэлмэриие комплексноор механизацилга «Хүдөө ажахые механизацилгын ба электрификацилгын» павильондо харуулагдажа эхилбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Витебскэ областьһоо ерэһэн экскурсантнууд «КУ-3» гэжэ кукуруза хуряалгын шэнэ комбайн хаража байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Кукурузые сабшаһаар силослэхэ хэрэгтэй

ИВОЛГА. (Телефоноор абтаба). Иволгын МТС-эй харьяата колхозууд мянга гаран гектар кукуруза тариһан байгаа. Гэбэшье, эндэхи колхозууд кукурузын ургасые муугаар харууһалһан дээрэһээ мүнөө га бүриһөө оройдоо 50—60 центнер набша эшэ хуряажа байна. Жэшээлхэдэ, тус МТС-эй харьяата «3-я пятилетка» колхоз (түрүүлэгшэнь Березовский, парторганизациинь секретарь Антонов) 90 гектар кукурузынгаа 20 гектарынь һаяхан косилкаар сабшаа. Теэд тэрэ сабшагдаһан кукурузынгаа миин 1 гектар талмайн эшэ намаа суглуулжа, 50-яад тонно силос дараад, үлэгшэ 19 гектарайнь ногоон эшэ намаануудые үшөө поли дээрэнь хэбтүүлһээр.

Иимэ тэсэшэгүй задагай ушар, юун дээрэһээ тохёолдооб гэхэдэ, тус колхоз кукуруза силослэхэ 11 хүнһөө бүридэһэн бригада бии болгоһон аад, тэрэ бригадын гэшүүдэй ажал хүдэлмэриие саг үргэлжэ шалгадаггүй байна. Тиимэһээ бригадын зарим гэшүүд силос даралгада нэгэ үдэр хүдэлөөд, хоёрдохи үдэртөө үгэрсэ худалдахаяа Улан-Удэ город ябашана. Мүн энэ колхоз Иволгын МТС-эй эльгээһэн нэгэ автомашиные силос дараха эшэ намаа шэрэлгэдэ хэрэглэжэ шадаагүй.

Эдэ бүхы дутагдалай тохёолдоһондо тус колхоздо хүдэлдэг МТС-эй агроном нүхэр Гончаров ехэхэн зэмэтэй. Юуб гэхэдэ, нүхэр Гончаров кукуруза тарилгаһаа эхилээд, хуряалга хүрэтэр үндэр ургаса абахын түлөө оролдолго хүсэлөө гаргаагүй байгаа. Хангалтагүй хүдэлмэриингөө түлөө нүхэр Гончаров хэдэн дахин шүүмжэлэгдэһэн байбашье, мүнөө хүрэтэр заһараадүй байна.

Иволгын МТС-эй дирекци, партийна эхин организаци өөһэдынгөө мэргэжэлтэдэй муугаар хүдэлмэрилжэ байхада зохихо хэмжээ абанагүй.

МТС-эй дирекци, «3-я пятилетка» колхозой хүтэлбэрилэгшэд ниитынгээ малда кукурузын эрхим шанартай силос бэлдэхын тула бушуу хэмжээ абаха, дурсагдаһан дутагдалнуудые дары усадхаха ёһотой.

З. Базарова.

Эрхим машинист

Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой морин сенокосилкын машинист Ринчиндоржи Батоцыренов жэл бүри һайнаар хүдэлмэрилдэг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэрэ 238 гектарай үбһэ сабшаһан байна. Энэ жэлдэ косилкаар сабшаха газарнуудай бага байһан дээрэһээ тэрэ 200 гектар сабшаха уялга абаад, үбһэндэ гараа һэн. Мүнөө Батоцыренов абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ, 130-аад гектарай үбһэ сабшаад байна. Тэжээл бэлэдхэлэй дүүрэтэр абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлхэнь лабтай. Һүүлэй үдэрнүүдтэ залуу машинист нормын ёһоор үдэр соо 5 гектар сабшахын орондо ходо 6—7 гектарай үбһэ һайн шанартайгаар сабшажа байна.

П. Содбоев.

Советско-австрийска коммюнике

Бэеэ даанхай ба демократическа Австриие һэргээн бодхоохо тухай 1955 оной июлиин 27-һоо хүсэндөө оруулагдаһан гүрэнэй договорой үндэһөөр, 1955 оной апрелиин 15-да Москвада гар табигдаһан Советско-Австрийска меморандумтай зохилдуулан, августын 31-дэ түгэсхэлэй протокол бэшэгдэжэ, тэрээндэ гар табигдаба. Тэрэ протоколой ёһоор гүрэнэй договор соо заагдаһан ба меморандум соо дурсагдаһан Австридахи советскэ зөөринүүдэй управлениин предприятинууд (УСИА), нефть бүлэлгын ба советскэ нефтяной управлениин предприятинууд (СНУ), нефтепродуктнуудые худалдаха акционернэ обществын (ОРОП) ба зүүн Австрида байһан Дунайска суднаар ябалгын компаниин (ДДСГ) активу... приятинууд австрийска... да дамжуулан үгтэбэ.

Заагдаһан предприяти... нэй договор соо тогтоог... зорһоо урид амжалтат... дамжуулан үгтэбэ гэжэ ... хид һайшаалтайгаар мэд... на.

Советскэ талаһаа—С... даадын худалдаа наймаа... рын орлогшо Я. В. Юш... ска талаһаа—Австрийск... кын финанснуудай мини... Рейнхард Камида, тран... национализацилагдаһан ... тинуудай министр дипло... нер Карл Вальдбруннер ... колдо гар табиба.

Уралан нарижуулагшадай городс... конференциин урда тээ

Промышленностиие саашадань дэбжээхэ, техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ уралан нарижуулагшад болон ухаалан зохёогшод ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленум зааһан байна.

Уралан нарижуулагшад олон тоото үнэтэ дурадхалнуудые оруулжа, үйлэдбэридэхи шэнэ шэнэ резервнүүдые элирүүлнэ.

Уралан нарижуулагшадай оруулһан дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар гансахан энэ жэлэй түрүүшын хахад соо Улан-Удэ городой промышленна предприятинууд 1 миллион 400 мянган түхэриг мүнгэ алмаа.

Улан-Удын Ленинэй ордento паровозо-вагонно заводто хүдэлмэришэд болон албахаагшадай зүгһөө ороһон дурадхалнуудые эндэхи ниитын түлөөлэгшэд июль һарада шалган хараа.

Энэ үе соо ороһон 248 дурадхалнуудай 127-ниинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Эдэ дурадхалнууд бүхыдөө 668.115 түхэригэй алмалта үгэхэ юм.

Инструментальна цехын коллектив уралан нарижуулгын дурадхалнуудые оруулха талаар бага бэшэ амжалта туйлаа. Энэ коллектив июль һара соо 39 дурадхал оруулжа, завод соогоо нэгэдэхи һуури эзэлээд, 1000 түхэриг шан абаа. Арматурна, вагонно-механическа, шэрэм шудхалгын, паровозо-колесно, мүн бусадшье цехынхид июль һарада мүн лэ үсөөн бэшэ дурадхалнуудые оруулаа.

Заводто уралан нарижуулагшадай хэдэ хэдэн комплексно бригаданууд ажаллана. Уралан нарижуулгын шухала асуудалнуудые ганса нэгээрээ шиидхэһэндэ орходоо олоороо шиидхэхэ гээшэ угаа шухала байна. Жэшээнь, 6 хүнһөө бүридэһэн шэрэм шудхалгын заводой урал... жуулагшад «Шенинг» гэ... далгын станок ашаглаха ... радхал оруулаад, тэрээнэй ... рэнь бэелүүлээ.

Зарим уралан нарижуу... рын турша соо хэдэ хэдэ... оруулаа. Жэшээнь, инстр... цехын токарь Ю. Багаев ... оруулаад, бултыень ... нэбтэрүүлээ. Металлическ... рукцинуудые бүтээдэг цех... П. Кравчук 5, булад шуд... хын слесарь Варфоломеев ... хал оруулаа.

Уралан нарижуулагша... һан дурадхалнуудые шалг... гын үедэ нилээд ехэ дут... элирүүлэгдэһэн байна. За... хон цехүүдэй хүдэлмэриш... һон дурадхалнууд үнгэрэ... хойшо мүнөөшье болотор ... үзэгдөөгүй байба. Энэ юу ... гэхэдэ, уралан нарижу... оруулһан дурадхалнуудта ... хүтэлбэрилэгшэдэй хайша ... хандадаг байһые гэршэлнэ.

Улан-Удэ станциин ваго... гой хүдэлмэрилэгшэдэй ... үнэтэ дурадхалнуудые энд... бэрилэгшэд тоодоггүй бай... гой дэргэдэхи техническэ ... лан нарижуулагшадай ору... радхалнуудые хаража үзэ... тай байбашье, тон хангал... хүдэлмэрилнэ.

Энэ һарада урала... жуулагшадай городской ... конференци үнгэргэгдэхэ... конференци дээрэ уралан ... лагшадай хүдэлмэри зүбш... дэхэ байна. Улан-Удын па... гонно заводой, Улан-Удэ ... паровозно депогой, шэлэй ... мүн бусадшье предпри... уралан нарижуулагшад ... цидэ эдэбхитэйгээр бэлэдх...

М. Влас...

Хараалһан хэмжээ-ябуулгануудайнгаа дүүргэлтые шалгая!

3. ТОМОДХОГДОҺОН КОЛХОЗОЙ ЦЕНТРТЭ*)

(Хэжэнгын аймагай „Коммунизм" колхозһоо ерэһэн бэшэг)

Үргэн тэгшэ талын дунда һууриждаһан колхозой центрһээ зүүлжээ, урагшаа һунаһан бэлшээринүүдтэ эндэшье тэндэшье һүрэг олон хонид, үхэр мал бэлшэжэ ябана. Доодо оёор руу хони адуулжа ябаһан басаганай хонгёо хурса хоолойгоор дуу дуулахань үглөөнэй агаарые хаха зүһэн тала дайдаар зэдэлнэ.

Энэ үедэ колхозой правлени ошоһон харгын зүүн тээ шэнээр баригдажа байһан клубай дэргэдэ хүдэлмэри эхилэнхэй, зарим хүнүүд хатаһан модо ханхинаса хюрөөдэнэ, зарим хүнүүд модошье үргөөд, тэлээд ябана. Ажалдаа гаража ябаһан хэдэн хүнүүд баригдажа байһан клубай торхые зогсожо байгаад харанад, хоорондоо зүбшэн хөөрэлдэнэ, зариманиинь сонхонуудаарнь шагаажа, зосоохи таһалгануудыншье харана.

—Алтай Александрович, клубнай хэды таһалгатай байха юм даа, энэ дундахи ехэнь залынь гээшэ гү?—гэжэ тэдэнэй нэгэн углуу тааруулжа байһан хүнһөө асууна.

—Тиимэ. Эндэшни проектын ёһоор 400 хүнэй һууритай харалгын зал байха юм. Хэды таһалгатай байха юм бэ гэжэ асууна гүш? Эндэшни таһалгануудшье гээшэ яһала олон байха юм. Харана гүш энэ зосоогуур хэды хананууд байнаб. Ганса доронь ехэ залһаа гадна, хатар танца наадаха үшөө нэгэ—энээндээ орходоо тээ бага зал, фойе гэхэ мэтын багашье, ехэшье таһалганууд байха юмэл. Харин дээдэ дабхартань юун байха гэжэ һананаш? Һонин даа, нүхэр. Ажалһаа ерээд сүлөөтэй байхадаа ерэжэ ном, шэнэ һонин газетэ, журналнуудые уншахабди. Тэрэ зүүн тээшээ ороо һаатнай—уншалгын зал, тэндэнь хэдэн мянган номуудтай библиотекэ байха, али биллиард наадаха гээшье һаатнай—танай дуран,—гэжэ үнөөхи дархан хүмнай ехэ хүхюутэй янзаар хөөрэнэ. Эндэ хүдэлмэрилжэ байһан дархашуулые даажа байһан ахалагша дархан Алтай Урбохонов наадаша хүн янзатай.—Һонин даа, нүхэр, энэшни гайтайхан лэ, дүтэ наашашье «дээрээ ахагүйб» гэхэ клуб боложо байна. Энэ проектээр республика доторнай анха түрүүшынхеэ иимэ клуб баригдажа байна гэжэ хэлсэнэ бэлэй,—гэжэ нэмээнэ.

—Һайн лэ даа,—гэжэ эндэ байлсаһан нэгэ үбгэн дуугарна.—Колхознай баян, баян дээрээ бүри баяжажа байхадаа дүрбэн зуугаад мянган түхэриг гаргашалаад, нэгэ иимэ клубтай болохонь. Энэнь үри хүүгэдтэмнай, аша гушанартамнай хүрэхэ зөөри болохо байна гүб даа... Үгы энэ клубайтнай барилга хэзээ дүүрэхэ юм?

—Эды баян таряа ургуулжа, олон мянган хонидоо олон дээрэнь улам олошоруулжа байһан колхознигуудта бэлэг болгон Октябриин һайндэртэ энэ клубые дүүргэхэ гэжэ дархашуул зоригжонхой, — гээд Алтай Александрович согтой дорюунаар хөөрэнэ.

—Хари һайн лэ байгаа. Дархашуулнай оролдожол үзэхэ болоо гүбта даа.

—Теэд барилгын модоор дутаад, хүдэлмэримнай һаатахаяа һанажа байна. Үбһэ, таряа хуряалгын халуун хүдэлмэринүүдэй ябажа байгаашье һаань, колхозой правлени нэгэ аргыень олохо ёһотой.

* * *

Хоёр-гурбан жэлэй саада тээ Чесаныг үргэн талын дундуур хүдөө ажахын гурбан багахан артельнүүд байдаг һэн. Тэдэ артельнүүд тарянажал болон малажалдаа мүнөө сагай хүсэтэ техникые үргэнөөр хэрэглэхэ, наукын туйлалтанууд болон түрүүшүүлэй баян дүй дуршэл хүсэд нэбтэрүүлхэ аргагүй байдаг бэлэй. Тиихэ үедэ эдэ колхозуудай малайнь тоо толгой һураггүй үсөөн, ашаг шэмэнь тон бага байдаг байгаа. Тиигэжэ ажахын гол һалбари—малажалһаа өөдэгүй олзо доход абтадаг байһан юм.

Ороной бусад колхозуудай жэшээгээр эндэхи хүдөө ажахын гурбан багахан артелиинхид хамтарһан байгаа. Тэрэ гэһээр томодхогдоһон колхозой ажал хүдэлмэри һураггүй урагшатайгаар ябадаг болоо. Колхозой хонин һүрэг жэл бүри хэдэн мянгаадаараа олошорно, ашаг үгэлгэнь дээшэлнэ. Гансахан энэ жэлдэ колхозой хонид 2200-гаад толгойгоор олошоржо, түсэб холо үлүүлэн дүүргэгдээ. Үнеэдһээ һү һаалга нэгэ хахад дахинаар дээшэлээ. Үнгэрһэн жэлдэ колхоз ниитынгээ ажахыһаа анха түрүүшынхеэ миллионһоо дээшэ түхэригэй олзо доход абаа. Тиихэдэ 1960 ондо колхозой бүхы ажахыһаа дүрбэн миллион гаран түхэриг, ганса хони үсхэбэрилгэһөө хоёр миллион шахуу түхэригэй олзо оруулагдахаар хараалагдана.

Колхозой ниитын ажалай хүгжэхэдэ, колхознигуудай олзо доходой дээшэлхэдэ, тосхоной шэнжэ түхэл тад ондоо боложо, хубилжа байнхай. Томодхогдоһон колхозой центртэ түбхинэжэ, зуу гаран айл гэрээ урилжа шэнээр табяа. Жэл бүри арба-хорин гэр шэнээр баригдана. Мүнөөшье арба гаран гэр шэнээр баригдажа байнхай. Колхознигуудай гэртэ радио оруулагдаа. Мэнэ һаяар электрын гэрэл оруулагдахаар хараалагдана. Колхозой центртэ долоон жэлэй һургуули, почто, сомоной Совет, больница гэхэ мэтын эмхи зургаанууд бии.

Табан жэл соо хэгдэхэ хэмжээябуулгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада тус колхозойхид энэ жэлдэ малай болон бусад элдэб барилгануудые бүри олоор хэжэ байна. Колхозой барилгын бригада хамта 31 хүнһөө бүридэнхэй. Эдэ барилгашад бүлэг бүлэгөөрөө таһараад, зариманиинь клубай барилгада, нүгөөдүүлынь 100 үнеэдэй, 500 хонидой байха типовой байрануудай, пилорамын ба модо бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдтэ ажаллана. Жэлэй эхинһээ хойшо үнеэдэй ба хонидой типовой байранууд, 100 тонно багтаха силосэй шулуун набтар башни, малшадай байха гурбан байратай хоёр гэр, модон ханатай 1208 тонно силосэй багтаха нүхэнүүд, тарянажалай нэгэдэхи бригадын полевой станда 522 квадратна метр цементированнэ талмай, бани, культбаза гэхэ мэтэ хэгдэжэ байна. Эдэ барилгануудай зариманиинь дүүргэгдээ, зариманиинь һаяар дүүргэгдэхэнь. Үшөө 1000 хонидой байха хоёр типовой байрын модон Будари ба Хүнды гэжэ газарнуудта буулгагдаад, барилгын хүдэлмэри эхилжэ байна.

Барилгын хүдэлмэридэ колхознигууд Тыхерен Солхонов, Гашарынчин Рабжуров, Доржо Базаров гэгшэд ажаллаха зуураа, даалгабаряа үдэр бүри 150 процентһээ доошо бэшэ эрхим шанартайгаар дүүргэнэ. Тиихэдэ барилгашад Мадай Михайлов, Дугар Цынгуев, Цыбикжаб Цыренов болон бусад бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана.

Чесанын талын уужамшье һаа, зарим газарнуудтань малай уһалуури муу. Урдань хэдэ хэдэн газарнуудта худаг малтажа, уһа гаргаха гэжэ ядаад орхиһоншье байха. Жэшээнь, колхозойнгоо центртэ дүтэ шадар 2—3 худаг малтаад, уһа гаргаагүй һэн. Энэ ушарһаа колхозойнгоо центр болохо Загастай тосхондо хүсэ ехэтэй электростанци тодхожо, колхознигуудайнгаа гэр байрануудта Ильичын лампочкануудые яларуулха, ажал ехэтэй зарим хүдэлмэринүүдые механизацилха хэрэгтэ бэрхэшээл тохёолдуулба. Гэбэшье, загастайнхид энэ хэрэгые огтолон орхёогүй, харин үбгэд хүгшэдөөр хөөрэлдэжэ, хаана ямар газарта худаг малтажа, элбэг баян уһа гаргахын түлөө оролдобо.

Удаан саг үнгэрөөшьегүй байхада, колхозойнгоо центрһээ хойшоо хахад модоной газарта, хоёр хуһанай хажууда худаг малтажа уһа гаргаба. Энэ худагай уһан яһала ехэ, секунда соо 3 литр уһан гарана. Энэ хадаа хэдэн отарануудай хонидые үбэл зунгүй уһалха, колхозойнгоо электростанциие уһаар дүүрэн хангахаһаа гадна, үшөө тэндэхи ажалшадые уһаар хангаха арга олгоно. Энэ худаг малтагдажа, барилгынь хүдэлмэри дүүргэгдэбэ. Тиин ашаглалгада һаяхан оруулагдаба. Иимэ болохолоороо тус колхоз хүсэ ехэтэй электростанци бариха арга боломжотой болобо гээшэ. Иигэжэ томодхогдоһон тус колхозойхид ниитынгээ ажахые түргэнөөр хүгжөөжэ, ажана байдалаа улам һайжаруулжа байнхай. Ажахыгаа хүгжэхэдэ, олзо доходойнгоо дээшэлхэдэ малажал болон тарянажалдаа машина техникэ үргэнөөр хэрэглэхэ, шэнэ, түрүү арга метод... гэнөөр нэбтэрүүлхэ арга... лоо. Үнгэрһэн жэлһээ эхил... үбэл, хабар эртэ хурыг... даг болобо. Энэ арга хэр... ашаар түл һураггүй олоо... хонидһоо нооһо хайшалал... дээшэлээ. Энэ жэлдэ 100 ... бүриһөө 82 шахуу, харин ... ОТФ-гэйхид 90-ээд хуры... түлжүүлээ. Колхозой хонин... дунда зэргээр 2,2 килограм... хайшалагдаа. Ерэхэ жэл... хонидые үбэл, хабар эртэ... луулхын тулада мүнөө хон... ственна аргаар үрэжүүлэгд... рүүтэй байна. Ерэхэ үбэлд... бүхы хурьгад имагтал ... базова аргаар түлжүүл... Мүн тэрэшэлэн тугалнуу... һээнь һалгаан хүйтэн ба... гажа түлжүүлхэ арга хэр... малай байрануудай ажал ... дэлмэринүүд механиза... захалаа.

Табан жэл соо хэгдэхэ ... ябуулгануудай энэ жэлэй т... ажалайшье, тарянаж... мүн барилгыншье талаар ... тайгаар дүүргэгдэжэ байн...

— Нилээд ехэ хүдэлмэ... Тиигэбэшье бидэнэр туйла... һанаагаа амарнагүйбди,—к... хозой партийна организац... тарь нүхэр Дамдинов ... Шиидхэгдээгүй үшөөл оло... далнууд бии. Ажал ехэтэй ... ринүүдые механизацилга ... наһанда хүрэнэгүй... Теэд... даа, хэхэбди,—гэжэ тэрэ ... гээр нэмээнэ.

Мүнөө эндэхи колхозниг... Чесанын МТС-эй механ... дай дунда партиин XX съез... дэлэлдэ социалистическэ ... үргэнөөр дэлгэрэн. Үбһэ, ... ряалгын, малай үбэлжэлга... хэлэй халуун хүдэлмэрин... лагдажа байна.

Д. ДОР...
Д. ЦЫРЕН...

---

*) (Түгэсхэл. Эхининь ба үргэлжэлэлынь августын 20-ной ба 27-ной номернуудта).

…ПСС-эй XX СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛЭЕ!

…лай бүтээсые …эшэлүүлнэ

…э ЦК-гэй июльскэ Плену… …ерингүүд соо ажалай бү… …адань дээшэлүүлхэ хэ… …анхарал хандуулагдана. …промышленна предприя… …түрүүшүүл энэ тогтоолые …гаар шиндхэхын түлөө …долго гаргана.

…орденто паровозо-вагон… …түрүү цехүүдэй слесарь… …рьнууд болон бусад ху… …д энэ түүхэтэ Пленумэй …ние бэелүүлхын түлөө нэ… …отойгоор тэмсэжэ байна. …гон заводой арматурна …ективые абажа үзэе.

…ПСС-эй XX съездын хүн… …жалай вахтада жагсаһан …д олон. Эрхим слесарь …г КПСС-эй XX съездын …э ажалай вахтада жагса… …ошо халаан бүхэнэйнгөө …одоо үлүүлэн дүүргэнэ. …тор хайшан гээд нимэ бү… …эйгээр ажалладаг болооб …лдаа творческоор ханда… …н нарижуулгын дурадхал… …үлдаг болонхой. Урдань … котёлой клапан гараар …г байһан юм. Слесарь Гы… …ус клапаниие механиче… …эхэ арга зохёожо, үйлэд… …эбтэрүүлбэ.

…эн токарь Леонид Туры… …н нарижуулгын дурадхал… …өөр оруулжа, ажалай бү… …эшэлүүлхын түлөө эршэм… …мсэнэ. Тэрэнэй зохёоһон …шаар хэдэн детальнууд …н хүсөөр бүтээгдэдэг бо… …а, жэл соо 2011 түхэригэй …талл арьбалагдадаг боло…

…ин ЦК-гэй июльскэ Пле… …ай бүтээсые дээшэлүүлхэ …дэлмэришэлэй урда тон …тай зорилго табиба. Ма… …урна цехынхид, тэрэ тоодо, …е энэ хүндэтэ зорилгые … түлөө бүхы хүсэеэ эл… …—гэжэ цехын станогуу… …рилагша нүхэр Замараев …энэ нүхэр 2 һара соо һай… …дэлмэрилһэнэйнгөө ашаар … гэжэ станогые шэнэдхэн …, тэрээндэ аяар 23 ондоо …дые бүтээхэ арга олгобо. … бүтээсэ 5—8 дахин дээ… … соо 15 мянга шахуу түхэ… …балалта үгэхэ арга олдо… … ПВЗ-гэй арматурна це… …эришэд парти, правитель… … табиһан зорилгые бодото …элүүлжэ байна.

Э. Качунас.

Түмэр замай Улан-Удэ станциин паровозно депогой цехүүдтэ КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Депогой инструментальна цехын коллектив үндэр бүтээсэтэ ажалаараа мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсана. Эндэ токарь Петр Ворончenko халаан бүхэнэйнгөө нормые 150 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: токарь П. Воронченко ажаллажа байна. **З. Веснинагай фото.**

Түмэрзамшадай эршэтэ ажал

— Хэрэг ажалаа һайнаар мэдэхэ, үнэн сэхэ командирнуудай нэгэн гээшэл даа, — гэжэ түмэр замай Улан-Удэ станциин хүдэлмэришэд Александр Сергеевич Школин тухай хөөрэлдэдэг. Энэнь тон зүб. Нүхэр Школин аяар хори гаран жэлдэ түмэр зам дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, юрын хүдэлмэришэнһөө станциин маневрово диспетчер хүрэтэрөө урган гараа. Диспетчерэй уялга тон хүндэтэй ба харюусалгатай хэрэг. Юуб гэхэдэ, ашаа тээһэн вагонуудые техническэ заабариин ёһоор бүридхэн хабсаруулжа, холын аян замда саг болзор соонь мордохуулха ушартай бшуу.

Александр Сергеевич даажа байһан халаанайнгаа хүдэлмэришэдэй ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, хэгдэхэ ёһотой хүдэлмэриие саг соонь һайнаар дүүргэдэг зантай. Мүнөө КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэрбэ. Промышленна предприяти бүхэнэй коллектив энэ түүхэтэ үдэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө эрмэлзэнэ. Иимэ патриотическа хүсэл зоригтойгоор ажаллагшадай нэгэн нүхэр Школин болоно. Тэрэнэй хэһэн хүдэлмэриие, оролдолго шадабарииень харахадаа ажалай вахтада жагсажа, социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсажа байһыень хэнэйшье мэдэхээр.

Нүхэр Школин ашаалагдаһан вагонуудые бүридхэн поезд болгохо техникые һайнаар мэдэхэ байһан туладаа, гансахан поездые саг соонь ябуулдаг бэшэ, харин ерэһэн поездын ашаае түргэнөөр буулгажа, вагонуудай эрьесые түргэдхэхэ арга олгоно. КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй болоһонһоо хойшо хоёр һара болохонь. Энэ үе соо тэрэ бригадир Иван Бородачевые түргэн аргаар вагонуудые бүридхэхэ ба ашаа буулгаха хэрэгтэ һургажа шадаа. Мүнөө нүхэр Бородачевай хүтэлбэрилдэг бригада Улан-Удэ станциин түмэрзамшадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Эдэ үдэрнүүдтэ нүхэр Школиной халаанайхид нормоёо 130 процентһээ доошо бэшээр дүүргэнэ.

Ажалайнгаа бүтээсые саашадань дээшэлүүлжэ, арадай ажахыда хэрэглэгдэжэ байһан ашаануудые түргөөр ябуулха гээшэ түмэрзамшадай нангин уялга мүн. Ушар иимэһээ хүдэлмэришэн бүхэн түмэр замай хэрэгые һайнаар шудалжа, абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхэ ёһотой. Энэ шухала зорилгые мэдэрһэн новатор Школин, бригадир Бородачев гэгшэд ажалай түрүү дүй дүршэл халан абаха талаар хүдэлмэришэдэй һуралсалые хүтэлбэрилнэ.

М. Толкач.

Бурят дунда һургуулида

Бурят дунда (18-дахи) һургуулида һуралсалай жэлдэ бэлэдхэл хараалагдаһан саг соогоо дүүргэгдэжэ, сентябриин нэгэндэ занятинууд һаадгүйгөөр эхилбэ.

Энэ һургуулиин дэргэдэ 8,9-дэхи эвенкийскэ классууд байһан аад, мүнөө үшөө 5, 6, 7, эвенкийскэ классууд бии болгогдобо. Мүнөө жэл 275 бурят, 80-яад эвенк үхибүүд интернадта байжа, гүрэнэй дүүрэн тэдхэмжэ дээрэ һураха юм. Эндэ илангаяа эхэ эсэгэгүй, үншэн үхибүүдтэ тусгаар анхарал табигдана.

Зунай амаралтын үедэ һургуулиин классууд, интернадай гэр, байранууд капитальнаар заһабарилагдаа. Химическэ, физическэ кабинедүүд шэнээр түхеэрэгдээ. Һуралсалай мастерской эмхидхэгдэжэ, шухала хэрэгсэлнүүдынь абтаба. Энэ жэлдэ Алма-Атада, Иркутскда ба Минскдэ дээдэ һургуулинуудые дүүргэһэн 11 багшанар тус һургуулида хүдэлжэ эхилбэ.

Һургуулиин библиотекын номой фондо нэмээгдээ. Һуралсалда хэрэгтэй учебнигүүд ба уранһайханай литература абтаба. Мүнөө жэл һурагшад стабильна учебнигүүдээр хүсэд хангагдаха байна.

Ингэжэ һургуулиин материальна база бэхижүүлэгдээ, эрдэмэй үндэһэ һууринуудые һурагшадай һаадгүйгөөр шудалха арга нүхэсэл бии болгогдоо.

Һуралсалай шэнэ түсэбөөр, программаар зэбсэгжэһэн, партиин ЦК-гэй Пленумүүдэй тогтоолоор зоригжоһон бурят дунда һургуулиин багшанарай коллектив һуралсалай энэ жэлэй турша соо эдэбхитэй оролдосотойгоор хүдэлжэ, һурагшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхын, эрдэм номдо һургахын түлөө хүсэ шадалаа гамнахагүйнь найдамтай.

Д. Егоров.

СССР-эй Наукануудай академиин экспедици

СССР-эй Наукануудай академиин Бурят-Монголдохи комплексно экспедици профессор Л. Ф. Правдинай хүтэлбэрээр июнь һараһаа эхилжэ, Баруун Тарбагатайн, Курбын леспромхозуудта ажаллана. Экспедици Бурят-Монголой эрхэ байдалда шэнэһэн модые гол мүрэнүүдээр урадхуулха тушаа туршалгын хүдэлмэри хэхэ зорилготой юм.

Экспедициин хүдэлмэрилэгшэд туршалга хэхэ үедөө шэнэһые искусственна аргаар хатааха юм. Туршалгын хүдэлмэри хоёр жэлэй турша соо үргэлжэлхэ байна.

«Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд экспедициин ажалаар ехэтэ һонирхоно. Юуб гэхэдэ, комбинадай предприятинууд жэл бүри ехэ хэмжээнэй шэнэһэн модые тайрангүй орхихо баатай болодог.

М. Старкова.

Ж. БАЛДАНЖАБОН

ҺҮН ДАЛАЙ

«Һүн далайн
шалбааг байхада һэн» гээд,
Үльгэршэ үбгэд,
нюдөө анин,
хөөрэгшэ һэн.
«Һүн далайн
эрьедэ һэн ха» гээд,
Үетэн нүхэдни
хүхин байжа түүрээгшэ һэн.
Теэд бэдэрээб
һүн далайе хаанашье,
Тиимэ далайшье,
нууршье олдоогүйл яабашье.
Балтиин далайн
долгишье халмаад үзөөб,
Балжанын нуурай*
уһашье амталаад үзөөб —
Тэдэ булта уһан
байгаал холисогүй,
Тоһо зөөхэй уралдам
юрэдөө халдаагүй.
Харин элдин
тэнюун нютагаараа ябахадам,
Харьялан байнал
ёһото һүн далай колхоздом.
Энэ далай үбэлдөөшье
мүльһэтэн хүрэдэггүйл,
Энэ далай зундаашье
гандан хатадаггүйл:
Экскаватораар
малтагдаашье бэшэ юмэл,
Эрхим һаалишадай
байгуулһан далайл.
Эршэ хүсэн,
эрдэм бэлиг —
эдэ бултадаа
Энэ далай эгүүридын
мүнхэ эхин болоол даа
Иимэл даа алдар суута
колхозойм һүн далай,
Иимэл даа үндэр һаалиин
фермэ гээшэмнай.
Иимэ далай
шэргэхэгүй юм—мүнхэл,
Имагта советскэ хүнүүд
энээниие байгуулаал.
Одоол зохёог лэ
үльгэр домогоо үльгэршэд,
Одоол дуулаг лэ
манай суута басагад.
Дуулаг лэ:
«һүн далайн үрмэн дээгүүр» гээд,
«Дунгинан байна
дуунуудна гоёор» гээд.
Ажал байдалһаа
ургаһан шэнэ дуун энэ болохол,
Ажалша
баатар
нүхэдөө
магтаһан
дуун болохол!

*) Агадахи нуурай нэрэ.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНЦЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Столовын хүдэлмэриие һайжаруулха“

Иимэ гаршагтайгаар манай газетэдэ толилогдоһон бэшэг соо Яруунын аймагай Эгэтын МТС-эй 2-дохи столово хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

Манай редакцида Яруунын аймсоведэй гүйсэдкомой худалдаа наймаанай таһагые даагшын мэдээсэһэнэй ёһоор, бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтанууд шалгалтаар элирүүлэгдэбэ. Тус бэшэг Комсомольско сельпогой правлениин заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, энэ столовые даагшада, мүн столовын поварто шанга һануулга хэгдэбэ. Мүнөө столовын хүдэлмэри һайжаруулагдажа байна.

…понско арад өөрынгөө ороной байдалые гуримшуулхын түлөө тэмсэнэ

…жэлэй урда тээ, 1945 оной … 2-то Японийн илагдаһа… …эр дэлхэйн хоёрдохи дайн …мэй. Японско милитариз… …даһан ябадал хадаа эконо… …мгалан шэглэлтэйгээр хүг… …дэлхэйн бүхы оронуудаар …айн харилсаа тогтоохо арга … Японидо олгоһон байна. …нэ арга боломжо хэрэглэг…

… дүүрэһээр үнгэрһэн 10 жэ… … дотор Японидо американ… …ал ехээр шурган ороо, …экономическа байдал муу… …адын гүрэнүүдэй монопо… … дарлалта улам хэтэрбэ. …о эхилээд, 1953 он хүрэтэр …хари гүрэнүүдэй хэһэн ка… …кени (гол түлэб амери… …0,4 миллион доллар хүрэ… …һээ абтаһан ашаг олзонь …ион доллар болобо.

…э ашаг олзо абажа байха… …дын монополистнууд Япо… …лдэг нүлөөгөө улам ехэд… … элитэ. Эгээл иимэ зорил… …тэдэнэр японско компани… …цинуудые худалдан абажа …айна. 1950 оной июньһээ 1952 оной ноябрь һара ху… …нидо байгаа американска …дэй түлөөлэгшэд 9 мил… … сэнтэй акцинуудые худал… … юм. Эгээл тиимэ аргаар … монополинууд олохоч …едприятинуудые эзэмдэжэ…

…н гадаадын худалдаа най… …ари гүрэнүүдэй хиналта …ада японско экономикодо …нэ гарза хохидол ушаруу… …ернигөө хүршэнэр — Хи… …ай Республикатай ба Со… …зтай худалдаа наймаа … тэдэнэр хориможолно …өөлэн харахада, Япони …дай шулуу нүүрһэндэ ор… …хин үнэтэйгөөр США-гэй шулуу нүүрһэ худалдажа абаха баатай болонхой. Холбоото Штадуудһаа бэшэ, харин Хитадһаа шулуу нүүрһэ, түмэрэй руда. соево бобы, дабһа хэрэгтэй хэмжээгээрнь худалдан абажа байгаа һаа, Япони жэл бүхэндэ 200 миллион доллар нөөсэлхэ байгаа гэжэ Хитадай «Гуанминьжибао» газетэ бэшэһэн байха юм.

Японско предприятинуудта сэрэгэй захилнуудые ехээр хэжэ, американска монополинууд өөһэдынгөө эзэмдэлгые улам бэхижүүлхэ хүсэлтэй байдаг. Корейтэй дайлалдажа байха үедөө США 1,1 миллиард доллар сэнтэй сэрэгэй захилнуудые Японидо хэһэн байна.

Японидо хариин монополинуудай эзэмдэжэ байхада, оронойнь экономико хүгжэнэгүй, промышленностиин амгалан ажалда хэрэгтэй эд бараа гаргадаг һалбаринууд үсөөрнэ, японско ажалшадай ажабайдал улам муудана. Наада захынь абажа харахада, 1954 оной нэгэдэхи хахадта Японийн 3600 жэжэ ба дунда зэргын предприятинууд үгырэн хооһорһон байна. Нёдондо жэл Японийн гадаадын худалдаа наймаанай гарза хохидолынь 144 миллиард иен болобо.

Оронoo зэбсэгжүүлхын тула гаргадаг бүхы гаргашануудынь японско ажалшадай хүзүүн дээрэ бууна. Энэ зэбсэгжэлгые хари гүрэнүүд баадхадаг байна. «Асахи» гэжэ нүлөө ехэтэй японско газетэ энэ жэлэй августын 8-да энээн тухайда иигэжэ бэшэбэ: «Мүнөө үедэ уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалай улам бүри һулаpуулагдажа байхада Японийн бэеэ хамгаалха хэрэгтээ зорюулдаг гаргашанууд хэлбэришэгүйгөөр ехэ болоно. Энээниень арад зон ехэтэ гайхана».

Японидо харин гүрэнүүдэй үзүүлдэг нүлөөнэй ехэдэхэ бүри, оронойнь зэбсэгжэхэ бүри Японийн городойшье, хүдөөгэйшье ажалшадай ажабайдал улам доройтоно. Токийска радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, орон доторнь байгаа бүридхэлдэ ороогүй хүдэлмэригүйшүүлэй тоо арбан миллион болоһон байна. Мүн ажаллажа байһаншье японско хүн зон арайхан гэжэ ами хоолоо тэжээнэ. Нэгэ иимэ баримта харуулая: 1953 ондо японско нэгэ бүлын гаргадаг гаргашань орошоһоо 2210 иенээр ехэ болоо һэн, харин 1954 ондо 5 мянган иенээр үлүү ехэ болобо. Олохон хүдэлмэришэд ба албахаагшадта салин хүлһэниинь саг соогоо үгтэнэгүй. «Нихон Кейдзай» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ жэлэй июль һарада 142 мянган хүдэлмэришэдэй салин хүлһэниинь түлэгдөөгүй байба.

Японско таряашадай байдал улам бүри муудаба. Гадаадын гүрэнүүдэй сэрэгэй базануудые барихын тула таряашадай 150 мянган гектар газар абтаһан байна. Японидо нэгэ бүлэ дунда зэргээр нэгэ гектар газар элдүүрилдэг юм. Тиигэжэ бодоходоншье 150 мянган таряашадай ажахы саашадаа амидаржа шадахаяа болиһон байна бшуу. Бага газар эдлэдэг таряашад Японидо ехэ олон юм. Тэдэнэр газарайнгаа түлбэриие диилэхээ болиходоо хүдөө нютагуудһаа городуудта ошожо, хүдэлмэригүйшүүлэй тооe улам нэмээдэг байна. Хэды иимэ байбашье һаань, японско хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, газарай түлбэриин хэмжээе 1,5—2,3 дахин ехэ болгохо тухай хуули бэлдэгдэжэ байна.

Милитаристнуудай оронииень татан оруулһан дэлхэйн хоёрдохи дайнһаа ехээр хохидоһон ба гадаадын монополинуудай эзэмдэдэг болоһон дээрэһээ хүшэр хүндэ байдалда ороһон японско арад мүнөө үедэ тохёолдоһон байдалтаяа эбсэхэ дурагүй.

Эб найрамдалай түлөө, атомна зэбсэгые хорихын түлөө дэлгэрһэн хүдэлөөн Японидо айхабтар ехээр үргэдэнэ. Атомна, водородно бомбонуудые хорихын түлөө эрилтэдэ гар табюулха талаар тусхай национальна совет 1954 оной августада эндэ бии болгогдоһон юм. Оронoй элдэб организацинуудай түлөөлэгшэд, эрдэмтэд, культурын ажал-ябуулагшад, олониитын элитэ ехэ ажал-ябуулагшад, тэрэ тоодо, урдань Японийн премьер-министр байһан Хатояма Тецу, физикээр шэнжэлгэ хэһэнэйнгээ түлөө Нобелевскэ шангай лауреат болоһон доктор Юкава Хидеки гэгшэд тус советэй гэшүүд болоһон юм. Энэ совет 60 миллион хүнэй гар табюулха зорилготой байгаа. Мүнөө үедэ 32 миллионһоо дээшэ хүнүүд гараа табиба.

Атомна дайнай аюулда эсэргүүгээр японско арадай хэһэн тэмсэл бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй хүдэлөөнтэй нэгэдэнэ. Атомна ба водородно зэбсэгые хорихо талаар уласхоорондын конференци Хиросимада ба Токиодо 1955 оной август һарада болоһон байна. Энэ конференци дээрэ Японийн эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэд, мүн тэрэшэлэн Европын, Азиин ба Америкын олониитын түлөөлэгшэд, хамта дээрээ 3 мянга гаран делегадууд байлсаба. Тэрэ тоодо СССР-эй, КНР-эй, США-гэй делегадууд бии байгаа. Атомна зэбсэгые эрид шууд хорихын түлөө дэлгэрһэн тэмсэлдэ оролсохыень бүхы дэлхэйн арадуудые уряалһан деклараци энэ конференци дээрэ баталан абтаба.

Советскэ Союзтай, Хитадай Арадай Республикатай ба демократическа лагериин бусад оронуудтай Японийн худалдаа наймаа хэхэ ябадалые Америкын Холбоото Штадуул хоридог юм. Энээндэнь японско арад эрид шууд дурагүйтэнэ. Яахадааб гэхэдэ, энэнь японско экономикын хүгжэлтые хойшонь татана бшуу. Японийн хүн зон демократическа лагериин оронуудтай худалдаа наймаа эрхилдэг болохын түлөө тон ехээр эрмэлзэнэ. Энээниень хэдэн олон баримтануудаар элирхэйлжэ болохо байна. Демократическа оронуудтай, эгээн түрүүндэ СССР ба Хитадай Арадай Республикатай худалдаа наймаа хэдэг болохын түлөө оролдолго гаргаха гэһэн хэдэ хэдэн олониитын организацинууд Японидо бии болгогдонхой.

Хариин монополинуудай хэды ехэ һаад тойбо хэбэшье, Советскэ Союзтай ба Хитадай Арадай Республикатай худалдаа наймаанай харилсаае гуримшуулха талаар тодорхой хэмжээнүүд абтажа байна. Хитадтай худалдаа наймаа хэдэг болохын түлөө оролдодог лигын уряалаар 1955 оной хабар Хитадай Арадай Республикын худалдаа наймаанай делегаци Японидо ерэһэн юм. Хэлсээ хэһэнэй һүүлээр хитад-японско худалдаа наймаае эрхилхэ тухай шиидхэбэри гаргагдаһан байна. Тэрэнэйнь үндэһөөр 30 миллион фунт стерлинг сэнтэй эд бараа андалдан абалсаха гэжэ хэлсэгдэһэн юм. Японо-советскэ худалдаа наймаа ябуулхын түлөө тэмсэдэг общество энэ оной сентябрь һарада худалдаа наймаанай делегациие Советскэ Союзда эльгээхэ гэжэ шиидэбэ. Японско радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ делегациин составта 16 фирмэнүүдэй түлөөлэгшэд оролсобо.

Японийн дүтын хүршэнэр болохо Советскэ Союз ба Хитадай Арадай Республикатай экономическа таатай һайн холбоо барисаа хэбэл, Японийн амгалан экономикые али бүхы талаарнь хүгжөөхэ ябадалда, японско ажалшадай ажабайдалые һайжаруулха хэрэгтэ ехэ туһатай байха һэн гэжэ японско арад ойлгоно. Тэрээнтэй хамта, японско арад Советскэ Союзтай ба Хитадай Арадай Республикатай дипломатическа харилсаагаа гуримшуулхые эрмэлзэнэ. «Мүнөө үедэ японец бүхэн СССР-тэй ба коммунистическэ Хитадтай харилсаагаа һайжаруулхые хүсэжэ байна», — гээд «Асахи» гэжэ японско буржуазна газетэ бэшэнэ.

Советскэ Союзтай ба Арадай Хитадтай дипломатическа харилсаагаа һэргээхэ эрилтэнүүдые Японийн элдэб ажалтай хүн зон хэдэг байна. СССР-тэй ба КНР-тэй дипломатическа харилсаагаа гуримшуулхын түлөө тэмсэдэг национальна Совет орон доторнь бии болгогдонхой. Советскэ Союзтай ба арадай Хитадтай дипломатическа харилсаагаа һэргээхэ талаар зарлагдаһан ниитэ национальна конференци 1955 оной январиин 25-да Токиодо болобо. Конференцидэ хабаадалсагшад демократическа лагериин оронуудтай Японийн харилсаагаа һайжаруулха ябадалые түргэдхэхэ гэһэн эрилтэ табиба. СССР-тэй ба КНР-тэй харилсаагаа гуримшуулха һара Японидо 1955 оной февральда үнгэргэгдэбэ.

Японско олониитын эрилтэнүүдтэй дашарамдуулан, 1955 оной февральда Хатоямын правительство японо-советскэ харилсаануудые гуримшуулха зорилготой хэлсээнүүдые үнгэргэхэ тухай советскэ дурадхалые абаха гэжэ шиидээ һэн. Эдэ хэлсээнүүд 1955 оной июниин 1-дэ Лондондо эхилһэн байха юм.

Һүүлэй үедэ японско олохон делегацинууд — профсоюзуудай, культурын ба искусствын ажал-ябуулагшадай, эхэнэрнүүдэй ба залуушуулай организацинуудай, ажал хэрэг ябуулдаг хүнүүдэй делегацинууд Советскэ Союзда ерэһэн байна. Һаяын үдэрнүүдтэ Японийн парламентска делегаци СССР-тэ ерэхэнь.

Японско арад бүхы оронуудтай хани ёһоной харилсаа байгуулхын түлөө тэмсэнэ. Колониальна дарлалтада ба дайн сэрэгтэ эсэргүү шэглүүлэгдэһэн, арадуудай хоорондохи эб найрамдалай ба һайн харилсаанай түлөө шиидхэбэриие Азиин ба Африкын оронуудай Бандунгска конференци гаргаһан юм. Тэрэ конференци дээрэ Японийн правительственна делегаци байлсаа һэн.

Эб найрамдалай ба оронойнгоо бэеэ даанхай байдалай түлөө Японидо үдэр бүри үргэнөөр дэлгэржэ байгаа тэмсэл японско арадай хүсэ шадалые гэршэлжэ үгэнэ, дайн сэрэгэй хойшолонгуудые бүримүһэн усадхахын түлөө, оронoo энхэ амгаланаар ба сүлөөтэйгөөр хүгжөөхын түлөө тэдэнэй эрид шиидэнги байһаниие баталан харуулна.

П. КРАЙНОВ.

В. И. Ленинэй зохёолнуудай 6-дахи том КНДР-тэ хэблэн гаргагдаба

ПХЕНЬЯН, сентябриин 1. (ТАСС). Корейскэ хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Корейн ажалшадай партиин хэблэл В. И. Ленинэй зохёолнуудай 6-дахи томые корей хэлэн дээрэ болгожо оршуулаад, хэблэн гаргаба.

Антонин Запотоцкиин бэеын элүүр тухай мэдээсэл

ПРАГА, августын 31. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Чехословацка республикын президент нүхэр Антонин Запотоцкиин бэеын элүүр бараг һайн байна. Мүнөөдэрэй турша дотор шуһанайнь гүйсэ улам һайжарба. Һудалынь жэглэ һайнаар сохилно. Антонин Запотоцкиин бэеын элүүрые врачнар ажаглан хаража үргэлжэлһөөр.

Профессор Милош Нетоушек, профессор Вратислав Йонаш, медицинскэ наукануудай доктор профессор А. Марков, гүрэнэй санаториин директор д-р Франтишек Заводный гэгшэд энэ мэдээсэлдэ гар табиба.

Индиин премьер-министр Дж. Нерудэ үгтэһэн бэлэг

ОДЕССА, августын 31. (ТАСС). Индиин премьер-министр Дж. Неру СССР-тэ ерээд байха зуураа, Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкые хараһан юм. Тэндэ байлгагдаһан арабска үүлтэрэй моридые г-н Неру илангаяа ехээр һайхашааһан байна.

ВСХВ-е хараһанайнь дурасхаал болгон, «Колос» гэжэ азаргые Индиин премьер-министр Дж. Нерудэ бэлэг болгон бариха гэжэ Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкын главна комитет ба СССР-эй совхозуудай министерство шиидэбэ. Тэрэ азарга гүрэнэй Терскэ мориной заводто үсхэбэрилэгдэһэн юм.

Мүнөөдэр «Колос» гэжэ азарга «Тарас Шевченко» гэжэ пароходоор Инди эльгээгдэбэ.

Советскэ хүдөө ажахын делегаци Канадада ошоод байна

РЕДЖАЙНА, августын 31. **(ТАСС-эй тусхай корр).** Августын 30-най үдэр советскэ хүдөө ажахын делегаци Саскачеван провинциин хүдөө ажахытай танилсажа үргэлжэлбэ. Пенс город шадар байһан Томсоной фермые делегаци ошожо хараба.

1440 акр газартайб, гол түлэб шэниисэ таридагби гэжэ фермын эзэн хөөрэбэ. Энэ фермын газар дээрэ нэгэ акрһаа 20—25 бушель шэниисэ хуряагдадаг юм.

Энэ районой бусад фермернүүдтэл адли, Томсон газараа гүнзэгыгөөр хахалдаггүй байна. Тарилга хэхэ газарнуудаа 2—4 дюйм гүнзэгыгөөр олон дахин культиваци хэжэ элдүүрилдэг юм.

Фермэдэнь 2 трактор, 2 комбайн, 3 культиватор болон бусад зарим машинанууд бии. Энэ районой фермернүүдэй жэшээгээр Томсон шэниисээ илгажа хуряадаг байна. Мүнөө үедэ виндроуэрээр ургасаа хуряажа абаад, нэгэ—хоёр долоон хоног үнгэрһэн хойно комбайнаар сохижо эхилдэг.

Фермер саг үргэлжэ нэгэ хүдэлмэришэнииe баридаг. Студент ябаһан өөрынгөө хүбүүе ургаса хуряалгын үедэ ажал хүдэлмэридөө хабаадуулдаг юм.

Реджайна руу бусажа ябахадаа советскэ делегаци бусад фермернүүдэй газар тарялангые хаража, ургаса хуряажа байхыень ажаглаһан байна.

Реджайна городой туршалга хэдэг фермые советскэ делегаци хараба. Буртаг үбһэ хайшан гэжэ түүдэг тухай, газар тарялангаа искусственнаар уһалдаг арганууд тухай ба шэнэ хутагатай культиватораар хүрьһэ элдүүрилдэг тухайнь делегаци ажаглан хараһан байна.

Августын 31-дэ советскэ делегаци Свифт Каррент городой туршалга хэдэг фермые ошожо хараха юм.

Женевэдэ боложо байгаа хитад-американска хэлсээнүүд

ЖЕНЕВА, августын 31. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын ба Америкын Холбоото Штадуудай посолнуудай ээлжээтэ заседани мүнөөдэр болобо.

Гражданска хүнүүдые хоёр талаһаа репатриацилха тухай асуудал зүбшэн хэлсэглэжэ үргэлжэлбэ. Удаадахи заседани сентябриин 6-да болохо байна.

Парламентнууд хоорондын союзай соведэй заседани

ХЕЛЬСИНКИ, августын 31. (ТАСС). Парламентнууд хоорондын союзай соведэй үсэгэлдэр болоһон заседани дээрэ союзай гүйсэдкомой гэшүүдһээ гараха болоһон Швециин, Турциин ба Ливанай түлөөлэгшэдэй орондо оруулагдаха шэнэ гэшүүд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Үни удаан зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр союзай гүйсэдкомой гэшүүдээр Хельясые (Финлянди), Пизанеллиие (Итали), Михайловые (СССР), Муллые (Ирак) болон Сананаяки гэгшые (Цейлон) һунгахыень энэ совет конференцидэ һайшаан дурадхаба. Хельяс гэгшын кандидатура СССР-эй ба скандинавска оронуудай түлөөлэгшэдөөр дэбжүүлэгдэһэн байна.

Парламентнууд хоорондын союзай гэшүүн болгожо абаха тухай КНР-эй парламентска группын түрүүлэгшын бэшэгтэ совет харюу үгөөгүй гэһэн мэдүүлгые Советскэ Союзай түлөөлэгшэ Н. А. Михайлов соведэй заседаниин дүүрэхэ багта хэбэ. Зүгөөр энэ мэдүүлгэ тухай үгэ хэлэлгэ болобогүй.

Парламентнууд хоорондын союзай 44-дэхи конференци дээрэ

ХЕЛЬСИНКИ, августын 31. (ТАСС). Парламентнууд хоорондын союзай конференциин августын 30-най үдэшын заседани дээрэ зүблэхэ зүйлэй удаадахи пунктые — парламентнуудай түрүүлэгшэнэрэй эрхэ түлөөлэлгэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэжэ дүүргэдэбэ. Энэ асуудалаар Голландиин түлөөлэгшэ Ван Стоетвеген гэгшэ элидхэл хэбэ.

Энэ асуудалаар абтаха резолюциин проект конференцидэ дурадхагдаһан байна.

Англиин түлөөлэгшэ Льюис гэгшэ резолюциин энэ проектые дэмжэһэн үгэ хэлэбэ.

СССР-эй делегат Ш. Р. Рашидов үгэ абаба. Хуули гаргадаг суглаануудай түрүүлэгшэнэрэй эрхэ түлөөлэлгэ тухай асуудал тус оронуудай парламентнуудай шиидхэхэ ёһотой хэрэг мүн, тиимэһээ орон бүхэндэ өөһэдынь түүхэтэ эрхэ байдалтай ба уг заншалнуудтай тааралдуулан энэ асуудал шиидхэгдэдэг байха юм гэжэ тэрэ хэлэбэ. Энэ асуудал уласхоорондын шэнжэтэй болохо арганьгүй, тиимэһээ бүхы оронуудай парламентнуудта хабаадуулан, хуули гаргадаг суглаануудай түрүүлэгшэнэрэй эрхэнүүд тухай нэгэн адли дүримые мүнөө боложо байгаа конференци дээрэ гаргаха ёһогүй байна гэбэ.

Энэ хэлсэгдэжэ байгаа асуудалаар конференци дээрэ ямар нэгэн дурадхал абаһанай хэрэггүй гэжэ Ш. Р. Рашидов хэлэбэ.

Парламентнууд бүхэн өөрынгөө түрүүлэгшын эрхэ түлөөлэлгые тодорхойлхо зэргэтэй гэжэ Ш. Р. Рашидовай хэлэһэниинь элидхэлшэ Ван Стоетвеген зүбшөөбэ.

Энэ тэдыгээр тус асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ дүүрэбэ.

ХЕЛЬСИНКИ, августын 31. (ТАСС). Парламентнууд хоорондын союзай конференциин августын 31-нэй үглөөнэй заседани дээрэ хүдэлмэришэ хүсые зүбөөр хубаарилан хэрэглэхэ тухай ба ажалгүйдэхэ ябадалые зайсуулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Экономическа ба социальна комитедэй зүгһөө энэ асуудалаар элидхэл хэһэн Бельгиин түлөөлэгшэ Гастон Ойо гэгшэ Европодо хүнүүдэй зарим оронуудһаа гаража ошодог тухай ба нүгөөдэ оронуудта ерэдэг тухай хэлэбэ.

СССР-эй түлөөлэгшэ Ю. И. Палецкис энэ асуудалаар үгэ хэлэбэ.

Энээнэй урда тээ зүбшэн хэлсэгдэжэ дүүрэһэн асуудалнуудаар резолюци батапан абахын тула голосовани болобо. Эгээн түрүүшээр уласхоорондын экономическа холбоо барисаае хүгжөөхэ тухай асуудалаар оруулагдаһан резолюци голосованида табигдаба. Тэрэ резолюцида зарим газарнуудыень нэмээһэн ба үргэдхэһэн заһабаринууд оруулагдаба. Оруулагдаһан заһабаринуудтайгаар энэ резолюци нэгэн дуугаар баталагдан абтаба. Уласхоорондын культурна харилсаан тухай, хүнүүдэй элдэб оронуудаар сүлөөтэйгөөр ябаха тухай ба парламентнуудай түрүүлэгшэнэрэй эрхэ түлөөлэлгэнүүд тухай асуудалаар зохёогдоһон резолюцинууд мүн лэ баталагдаба. Эдэ резолюцинуудта ямаршье заһабари оруулагдаагүй.

Үдэшын заседани дээрэ парламентнууд хоорондын союзай гүйсэдкомой шэнэ гэшүүдые һунгалга болобо. Энээнэй урда тээ мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, парламентнууд хоорондын союзай совет энэ асуудалые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, гүйсэдкомой гэшүүдээр Хельясые (Финлянди), Михайловые (СССР), Пизанеллиие (Итали), Сананаякые (Цейлон) болон Муллые (Ирак) һунгахые конференцидэ һайшаан дурадхаһан байна.

Нюуса голосованиин эсэстэ бүхы дэбжүүлэгдэһэн кандидадууд диилэнхи олон голосуудые абажа, парламентнууд хоорондын союзай гүйсэдкомой гэшүүдээр һунгагдаба.

Конференциин түрүүлэгшэ Хельясай үгэ хэлэһэнэй һүүлээр парламентнууд хоорондын союзай 44-дэхи конференци хаагдаба.

Гетеборгдо боложо байгаа шатарай турнир

ГЕТЕБОРГ, августын 31. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** 10-дахи турта Иливицкий — Бронштейн, Петросян—Бисгайер, Сабо—Пильник гэгшэдэй партинууд удаан болонгүй тэнсэлгээр дүүрэбэ.

Найдорф Сливэтэй наадаха зуураа 20-дохи ябадалдаа шүүгдэбэ.

Штальбергтай наадаһан югославска мастер Фудерер баһа дахяад һайн талаһаа өөрыгөө харуулба. Наадажа эхилхэдээ тэрэ шадабаритай һайнаар добтолжо оробо. Тиигээд хоёр хүбүүгээ зорюута табижа үгөөд, нүгөөдынгөө нэгэ бодые эдижэ, Фудерер ноёндонь добтолбо. Шведскэ гроссмейстер 33-дахи ябадалдаа шүүгдээб гэжэ мэдэрбэ.

Унцикерэй урдаһаа хараар наадаһан Гимар добтолго хэхые бэлдэбэ. Харин немецкэ гроссмейстер тон зүбөөр хамгаалга хэжэ, ехэ удаан болонгүй шүүбэ.

Доннертой хараар наадаһан Панно нүгөөдыңгөө хүбүүе эдибэ. Саашань бэрхээр наадажа, аргентинскэ мастер бэлэхэнээр шүүгээ.

Пахмантай наадаһан Геллер шадабаритайгаар эхилбэ. Зүгөөр бэрсынгээ талада бирагүй ябадал хэжэ, Геллер булюу һайн байдалаа алдажархиба. Тэдэнэр 22-дохи ябадалдаа тэнсэһэн байна.

Рабарай урдаһаа сагаанаар наадаһан Спасский шадабаритай һайнаар эхилбэ. Муушаг байдалтай болохоёо байһанаа саг соонь мэдэжэрхиһэн Рабар хүбүүгээ табижа үгөөд, ондо ондоо тэмээнүүдтэй үлэхые хүсэбэ. Тиигээ хадаа тэнсэхэб гэжэ тэрэ найдаһан байгаа. Зүгөөр Спасский бэрхэ һайнаар наадажа, шүүхээр байдалтай болсод партяа хойшолуулба.

Керес Медина хоёр наадаһан партяа тэнсүүшэг байдалтайгаар хойшолуулаа.

ГЕТЕБОРГ, августын 31. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Дүүргэгдээгүй партинууд наадагдаба. Наадажа эхилэнгүйгөөр Паннодо шүүгдээб гэжэ Сабо мэдэрбэ.

Спасский Рабар хоёрой партида оройдоо хэдыхэн ябадал хэгдэбэ. Спасский шүүгээ. Бронштейн Штальбергтай наадаһан партяа үргэлжэлүүлжэ, мүн лэ илаһан байна.

Мединые илажа, Петросян энэ турнирай таблицада эгээн түрүүшынхеэ бүхэли очко бэшүүлбэ.

Керес—Медина, Найдорф—Унцикер гэгшэд үни удаан наадаһанайнгаа һүүлээр тэнсэбэ. Сливын алдуу хэһэн ушарһаа Пильник шүүбэ. Гимар Штальберг хоёрой парти дахяад хойшолуулагдаба.

10-дахи турай һүүлээр 10 парти наадаад, 8 очко абаһан Бронштейн (СССР) түрүүлжэ ябана. Удаадань Панно (Аргентина) — 10-һаа 7,5 очкотой, Фудерер (Югослави) — 9-һөө 6 очкотой, Иливицкий (СССР), Пильник (Аргентина) — 9-һөө 5,5 очкотойнууд ябана.

Үглөөдэр ээлжээтэ 11-дэхи тур наадагдахань.

Гроссмейстер **И. Бондаревский.**

Советскэ футбольно команда Милан ерэбэ

РИМ, сентябриин 1. (ТАСС). «Динамо» гэжэ советскэ футбольно команда үсэгэлдэр Милан город ерэбэ. Эндэ сентябриин 4-дэ «Милан» гэжэ итальянска командатай наадаха юм. «Милан» гэжэ спортивна обществын итальянска футбольно федерациин түлөөлэгшэд, мүн тэрэшэлэн хэдэн зуугаад итальянска спортсменүүд ба городой хүн зон советскэ спортсменүүдые вокзал дээрэ угтаба.

Аргентинэдэ болоһон ушарнууд

НЬЮ-ЙОРК, августын 31. (ТАСС). Буэнос-Айресһаа хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Аргентинскэ республикын президент Хуан Д. Перон гэгшэ перонистска партиин гэшүүдтэ ба 6 миллион хүниие нэгэдүүлдэг ажалай бүгэдэнийтын Конфедерацида хандажа бэшэг эльгээбэ. Бэшэг дотороо тэрэ республикын президентын тушаалһаа гарахамни гэжэ дурадхана.

Президентын оруулһан энэ дурадхал тухай мэдээсэлые ажалай бүгэдэнийтын Конфедерациин секретарь Юго-Де Пьетро гэгшэ соносхоһон байна. Перонистска партиин верховно соведэй түрүүлэгшэ Алихандро Лелойр гэгшэтэй хамта радиогоор үгэ хэлэхэ зуураа, Пероной тушаалһаа гаралгые буруушааһан иитэнациональна забастовко дары түргэнөөр эмхидхэхыень Конфедерациин бүхы 2400 профсоюзна организацинуудые Пьетро уряалба. Эгээн түрүүшээр Ева Перон городто забастовко болобо. Конгрессэй онсо яаралтай сессиие зарлаха тухай конгрессэй гэшүүд-перонистнууд соносхобо. Тэрэ сесси дээрэ тэдэнэр президентын тушаалһаа гаралгые буруушаан голосовалха байна.

Һүүлэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Пероной тушаалһаа гаралгые буруушааһан олониитын демонстрацинууд Буэнос-Айрестэ эхилбэ. «Перон өөрынгөө тушаалда үлэхэ ёһотой» гэһэн гаршагуудтайгаар столицын газетэнүүд онсо яаралтайгаар гараба.

Июниин 16-да правительстводэ эсэргүүгээр хэгдэһэн зэбсэгтэ буһалгаанай буруу һүрэһэнэй һүүлээр буржуазна оппозици хэтэрхэй ехэ ажал-ябуулга хэдэг болоһон юм. Пероной тушаалһаа гараха гэһэн дурадхал тэдэнэйл ажал-ябуулгаһаа дулдыдаһан байха гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

Тэрэ зэбсэгтэ буһалгаанай үедэ 360 хүн алуулһан ба гол түлэб гражданска хүн зоной дундаһаа 600 гаран хүн шархатаһан байна. Далайн сэрэгэй флодой частьнууд буһалгаа хээ юм гэжэ тэрэ үедэ аргентинскэ газетэнүүд тэмдэглэһэн юм. Далайн сэрэгэй флодой командовани США-гэй далайн сэрэгэй флодой ехэ тушаалтай хүнүүдээр нягта холбоотой байһан байгаа. Тиин буһалгааниинь буруу һүрэшэһэн юм. Яахадааб гэхэдэ, тэрэниие хүн зон дэмжээгүй байха юм.

Египетскэ сэрэгэй базада израильска сэрэгүүд добтолго хэбэ

ТЕЛЬ-АВИВ, сентябриин 1. (ТАСС). Израильска армиин тусхай мэдээсэлэй ёһоор, августын 31-һээ сентябриин 1-нэй һүни израильска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд Хан-Юнуста байһан (Хан-Юнус гээшэ египетскэ территори дээрэ Рафахһаа урагшаа 6 модоной газарта юм) египетскэ сэрэгэй базада добтолго хэбэ. Энэ бүхэлмэл пунктда Египедэй хилэ сахилгын хүсэнүүдэй сэрэгүүд байрладаг байһан юм. Энээн руу добтолжо ябаха зуураа, израильска сэрэгэй часть Египедэй хилын сахюулые бариһан байгаа. Штабые ба бүхэлмэл газарые тэһэлһэн, һандаргаһанайнгаа һүүлээр нэгэ хүнөө алуулаад, 8 хүнөө хүнгэнөөр шархатуулаад израильска сэрэгүүд гэдэргээ сухариба.

Добтолго хэхынгээ урда тээ тэдэнэр үхэр буугаар буудаһан юм гэжэ «Ламерхав» газетэ бэшэнэ.

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 1, (ТАСС). Ассошиэйтет Пресс агентствын корреспондентын Тель-Авивһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, сентябриин 1-нэй үглөөгүүр Газы райондо израильска реактивна истребитель Египедэй хоёр реактивна истребительнүүдые буудан унагааһан байна.

Англида юумэнэй үнэ сэн дээшэлнэ

ЛОНДОН, сентябриин 1. (ТАСС). Һүүлэй һара соо Англида юумэнэй сэн гурбадахяа нэмэбэ гэһэн мэдээсэлые «Ньюс-Кроникл» газетэ тунхаглаба. Орон дотор юумэнэй үнэ сэн ходо дээшэлжэ байна гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, үргэн хэрэглэлэй зарим эд бараанай үнэ сэн намар тээшэ үшөө дээшэлхэ байха гэжэ газетэ бэшэнэ. Тэрэ тоодо зарим нэгэн эдеэ хоолой товарнууд, жэшээлхэдэ, тоһон оролсохо байна.

БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ облпрофсоведэй ... хын түлөө «Байкал» (Улан-Удэ) «Металлург» (Городок) хоёрой ... больно уулзалга августын 31-дэ болобо. Улан-удынхид 3:0 тоотойгоор ... ниие илаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: айлшадай воротагай дэргэдэ.

А. Мантаев...

Футболоор облпрофсовед... кубок абахын түлөө

БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ футболоор облпрофсоведэй кубок абахын түлөө мүрысөөнэй эсэсэй уулзалга болобо. Энэ уулзалгада Улан-Удын «Байкал» обществын ба Городок городой футболистнар түрүү һуурииин түлөө үсэд шангаар тэмсэһэн байна.

Наадаанай түрүүшын минутаһаа шанга наадан захалба. Гэбэшье, командануудай хүсэн тэнсүү шахуу байжа, мүрысөөнэй түрүүшын хахадта алишье командань тоо нээжэ шадабагүй.

Мүрысөөнэй хоёрдохи хахад мүн лэ эдэбхитэй наадаар эхилээ. 30 минутын үнгэрөөд байхада ... спортсмен Капустин гүй... нүгөөдүүлэйнгээ ворота ... сохижо оруулаад, 1:0 тоо... Амжалтаарга зоритжо... лайхид удаа удаалан үшөө... бэгэ оруулжа, наадаяа ... гоор, илалтаар дүүргэбэ.

Мүрысөөнэй удаа обл... түлөөлэгшэ нүхэр Гаськов... обществын командада ... кубок, мүн хоёрдохи һуу... Городок городой коман... та, командын гэшүүдтэ ... гүүдые барюулһан байна.

Е. ...

БМАССР-эй спартакиад...

Республиканска спартакиада дүүрэбэ. Спартакиадын үедэ физкультурнигууд хэзээ хэзээнэйхиһээ һайн амжалтануудые туйлажа, хоёрдохи разрядай нормые ахин гараһан 16 дүнгүүдые харуулба. Эндэ 800, 1500, 5000, 10.000 метрын урилдаануудта Шарипов («Байкал») һайн амжалтануудые туйлаһан байна.

200 ба 400 метрын урилдаанда Воронцова («Спартак») республикын чемпионка болоо, мүн В. Кушнарева («Колхозник»), Р. Щепенкова (ПВЗ-гэй «Локомотив»), Черкасова («Колхозник»), Ильина («Буревестник») гэгшэд илангаяа шалгарба.

Бэрхэшээлнүүдые дабан урилдаха 80 метрын урилдаанда Т. Шевчук («Буревестник») түрүү һуури эзэлээ. 4×200 метрын эстафетнэ урилдаанда «Буревестник» командынхид илаа.

Эрэшүүлэй мүрысөөнэй программа ехэ олон янзын байгаа. 10 модоной спортивна ябалгада түргэн ябагшад—5 хүн хабаадаа. Эндэ Малыгин («Урожай») түрүүлэн ерээ. Тэрэ 10 километрые 51 минута 13,8 секунда соо гаталһан байна.

200 метрын урилдаанда Головалов («Буревестник»), 400 метртэ Гришин («Буревестник») ... һайн амжалтануудые туй...

Хэды үдэр үргэлжэлһэн ... га мүрысөөндэ шалгаржа ... кын чемпионой нэрэзэр... спортсменүүд абаа: утые ... ба гурба удаа һү... Конев, ядро түлхилгөөр, ... барижа һүрэлгөөр—Бобр... алха шэдэлгээр—Горох ... резерв»), салир шэдэлгэ... цов (ПВЗ), 400 метрын ... шээлнүүдые дабан гүйхэ ... да — Я. Шевчук (ПВЗ).

4×400 метрын эстафет... вестник» команда түрүү ... лээ.

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй ... ревестнигэй» хүнгэн атле... рүү һуури эзэлжэ, дамжуу... да хүртөө. Хоёрдохи һуу... гэй «Локомотив», гурбада... хозник» обществынхид ээ... на.

Хоёрдохи группын спорт... дундаһаа Городок городо... команда шалгараа, хоёр... ри—кяхтынхид, гурба... «Урожай» обществын спо... ээлээ.

А. ...

Манай артистнар гастроль... бусажа ябана

Бурят-Монголой гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын коллектив гастролёо августын 30-да дүүргэбэ. Артистнар 4 һарын туршада Благовещенск, Хабаровск, Комсомольск на-Амуре, Владивосток, Ворошилов-Уссурийск городуудаар ба Сахалинаар ябажа, тэндэхи ажалшадта зүжэг наада харуулһан байха юм. Артистнар хамта 121 оперно ба балетнэ зүжэг табяа.

Артистнарые тэндэхи зон һайнаар угтаһан, РСФСР-эй габьяата артистка Л. Сахьянова, БМАССР-эй арадай артист Л. Линховоин, БМАССР-эй габьяата артистка Н. Кочергина гэгш... дабари бэлигые илангаяа ... сэгнэжэ, магтаһан байна.

Артистнар гастрольдо я... раа, томо заводуудай х... шэдтэй творческо уулза... хэһэн, шефскэ туһалам... үзүүлһэн байха юм. Тэрэ... жуугаар Оберой «Фра... Фроловой «Эхэ-Булад ба... жэ оперонуудые бэлдэхэ та... хэн хүдэлмэри хээ.

Һаяар артистнар түрэ... Удэеэ хүрэжэ ерэхэнь.

Н. М...

Сахалин.

Нютаг бүриин һонинууд

★Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ 724 гектарта кукуруза тариһан юм. Мүнөө кукурузын элбэг ургаса хуряагдажа байна. Зарим һайн участогуудта кукурузын үндэрынь 1,5—2 метр болоно. Тиин колхоз гектар бүриһөө 200—250 центнер ургаса хуряажа абана.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ пединститудай коллектив кукуруза ургуулха хэрэгтэнь колхоздо ехэ туһаламжа үзүүлээ һэн. Мүнөө институдай багшанар болон студентнүүд 150 тонно силос даралсаа.

★Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүд жэлэй эхиндэ болоһон хамтынгаа суглаа... клуб бариха гэжэ шиидэ... Тэрэнээ бэелүүлэн, һаяха... уужам клубтай болобо. ... байшан соо библиотекын, ... лангай, кружогуудай хүд... таһалганууд бии.

★ Түмэр замай Галуут... станциин паровозно депогой ... тив амаралтын үдэр Хрущ... рэмжэтэ колхоздо ошожо ... ной туһаламжа үзүүлбэ. ... баадалсаһан 70 гаран хүн ... ряалга дээрэ хүдэлмэрилх... нилээд ехэ хүдэлмэри хээ.

Редактор Д. Л. ЛОБС...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32. заместителя редактора—32-74, отв секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00554. Типография министерства Культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №...